

## מבחני אבן העזר עם מקורות לתשובות

(תשע"ו – תשפ"ה)

ערן שפירא

### תודות

שלמי תודה אני חב:

- לקב"ה "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו".
- להורי היקרים ר' משה ודבורה שפירא שגידלוני באהבה ובמסירות.
- לחמי וחמותי היקרים הרב ישעיהו מייטליס ורעייתו, אוהבי התורה ולומדיה, שעזרו בעצה ולמדתי מהם רבות
- לרעייתי היקרה "אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה", "שלי ושלכם – שלה הוא".
- לילדי היקרים, ששמחים עם לימוד תורתנו ומוסיפים בקודש.
- לרבני בית המדרש באריאל, הרב יעקב ורהפטיג שליט"א, הרב אליעזר דמארי זצ"ל, ור"מ דיינות הרב יגאל צפירה שליט"א – שבעזרתם ועצתם אני עומד על רגליי בבית המדרש.
- לאברכי המחלקה לדיינות באריאל.

### המלצה חשובה לניגשים למבחני הדיינות

- מותר להכניס במבחני הדיינות גמרות עם רי"ף ורא"ש, ומותר לכתוב מראי מקומות על גליון הגמרא. והנבחן נדרש להביא את מקורות הדין בשאלה שהוא עונה עליה.
- לכן מומלץ לכל סעיף בשו"ע: לסמן בצבע שונה את לשון השו"ע, הרמ"א והנו"כ.
- אח"כ לשלוח הפניות ממקור לשון השו"ע אל מקור לשון הרמ"א והנו"כ. לדוגמה אם שו"ע פוסק את דברי משנה מסוימת והרמ"א מגיה כדברי הרא"ש, אזי להפנות מהמשנה לדברי הרא"ש וכן כיוצ"ב.
- וכן רצוי להפנות מהסעיף המרכזי בכל סימן אל שאר הסעיפים בסימן, והתועלת כדי להגיע בקלות אל הסעיף המבוקש.

### מבחן אבן העזר – אב תשע"ו

1. חזקת כהונה  
א. כיצד נקבעת חזקת כהונה. סימן ו' סעיפים א' – ו'  
ב. האם ניתן לקבוע חזקה זו עפ"י שם משפחה, עפ"י כתובה של ההורים או כיתוב על גבי מצבה? כתובה - פסקי דין - ירושלים דיני ממונות ובירורי יוחסין יד עמוד שצב  
ג. כהני זמנינו, האם הם כהני ודאי או כהני ספק, ומהי הנפ"מ. סימן ו' באה"ט סק"ב  
ד. הוחזק בכהונה, וטוען כעת שאינו כהן כדי לשאת גרושה, ונותן אמתלא, האם נאמן?  
סי' ג' באה"ט סק"ו
2. דין ספק זנות, ודין ילדים עפ"י הצהרת הוריהם  
א. מה דינה של אשת איש ודין ילדיה במקרים אלו: יצא עליה קול שהיתה מזנה, יצא לה שם מזנה בעיר, פרוצה ביותר. סימן ד' סעיף ט"ו וב"ש ס"ק כ"א, כ"ו; וסימן ו' סעיף ט"ז וח"מ סקי"ד

- ב. מה הדין כשאב או אם עצמם אומרים שהעובר או הילד אינו מהם, מתי נאמנים ומתי לא? פרט. **סימן ד' סעיף כ"ט**
3. **מעשה כיעור**  
א. מהי הגדרת מעשה כיעור? פרט הדין לגבי הבעל ולגבי הנטען. **סימן י"א סעיף א' בשו"ע**  
ב. במה דין זה שונה מ"עוברת על דת" ומדוע? **סימן י"א ב"ש סק"ו**  
ג. מה הדין בהנ"ל: עדי כיעור שראו בזה אחר זה, עד אחד בכיעור. **סימן י"א סעיף א' ברמ"א**
4. **מינקת חברו**  
א. מהו מקור הדין וטעמו. **סימן י"ג סעיף י"א בשו"ע, ב"ש סקכ"א**  
ב. האם דין זה נוהג ביחס לגרושה, אלמנה ופנויה, פרט, וציין האם זה קשור למקור הדין וטעמו. **סימן י"ג סעיף י"א בשו"ע ורמ"א**  
ג. מתי לא נאמר דין זה, והאם בזמן הזה ניתן להקל יותר. פרט. **סימן י"ג סעיף י"א בשו"ע, וחכמת שלמה לסעיף י"א שליחות**
5. **שליחות**  
א. האם חש"ו, כותי, עבד או סומא יכולים להיות שליחים לקידושין? מה הדין אם השליח סומא וגם המשלח הוא סומא? **סימן ל"ה סעיף ו', ב"ש סקי"ד ופת"ש סק"ו**  
ב. האם שליח ראשון עושה שליח שני בקידושין ובגיטין? **סימן ל"ה סעיף ו' ברמ"א, ח"מ סקט"ו שמתייחס לסימן קמ"א סעיף ל"ו**  
ג. האם יכול שליח ראשון לבטל שליח שני. **סימן קמ"א פת"ש סקמ"ב; סימן קמ"ב פת"ש סק"ג**
6. **עד פסול בקידושין**  
א. קידש אשה באולם שמחות והתברר בדיעבד שאחד העדים פסול מדין שני בשני, האם צריכים קידושין מחדש. האם בטלים קידושין אלו מחמת העד הפסול. **סימן מ"ב פת"ש סקכ"א**  
ב. שני עדי קידושין שאחד מהם קרוב או פסול, האם העד הכשר נפסל או לא? נמק. **סימן מ"ב סעיף ב' ברמ"א, ח"מ סק"ו, ב"ש סק"ח, פת"ש סקי"א חיוב כתובה.**
7. **חיוב כתובה.**  
א. חתן שלא כתב שטר כתובה ולא שיעבד נכסיו, האם נוכל להסתפק בקנין שיעשה בפני עדים ויתחייב לכלתו את דמי הכתובה? (ועל' שאלה הבאה) **סימן ס"ו סעיף א' בשו"ע ורמ"א, ח"מ סק"ו, ב"ש סק"ד**  
ב. האם כלל צריך החתן לעשות קנין על מה שמתחייב בעת הנישואין? **סימן ס"ו סעיף ח' בשו"ע ורמ"א**  
ג. אם לאחר כתיבת הכתובה הוסיפה המלכות על המטבע הנקוב בכתובה, ועתה המטבע שווה יותר, האם יפרע את הכתובה בהתאם לשוויו החדש של המטבע? **סימן ס"ו ב"ש סקט"ו, ט"ז סק"ו מורד ומורדת**
8. **מורד ומורדת**  
א. טוענת אשה שהבעל מאוס עליה ולכן מורדת בו, האם כופין אותה לגרשה. ואם גירש בכפיה במקרה זה ואחר נשאה, האם תצא מהשני? **סימן ע"ז ח"מ סק"ה**  
ב. כשהבעל טוען שהאשה מאוסה עליו ולכן מורד בה, האם יכול לגרשה בעל כרחה, והאם יכול למנוע ממנה את חיוביו כלפיה? **סימן ע"ז ח"מ סק"א וסק"ג, ב"ש סק"ו**  
ג. מה דין מורדת בבעלה כשהיא חולה, ובלאו הכי לא ראויה לתשמיש. **סימן ע"ז סעיף ב', ח"מ סקי"ח, ב"ש סקכ"ב מזונות אשה ומעשי ידיה**
9. **מזונות אשה ומעשי ידיה**  
א. אשה העובדת בהוראה שעות רבות מחוץ לביתה. האם מעשי ידיה (משכורתה) לבעלה. נמק תשובתך. **סימן פ' סעיף א', ח"מ סק"ב, ב"ש סק"ב**  
ב. אשה הניזונת מביטוח לאומי ולא מבעלה, למי ילכו מעשי ידיה. **סימן ס"ט באה"ט סק"ב**

- ג. אשה שילדה תאומים, האם היא חייבת להניק את שניהם. **סימן פ' סעיף י"ג בשו"ע**  
**ורמ"א, ח"מ סקכ"ג**
10. **דינים בין בני זוג שבהליכי גירושין**  
א. האם בעל יורש את אשתו – בבני זוג בהליכי גירושין? **סימן צ' סעיף ה' ברמ"א**  
ב. האם בעל יורש את אשתו – כשהוא מורד בה? **סימן צ' סעיף ה' ברמ"א, וסימן ע"ז**  
**ב"ש סק"ו**
11. **החזר מתנות**  
א. האם גרושה צריכה להחזיר לבעלה את המתנות שנתן לה בעת נישואיהם. **סימן צ"ט**  
**סעיף ב' ח"מ סק"ז** ומה הדין אם גירשה מחמת שזינתה או שהתברר שהיתה אסורה עליו עוד טרם הנישואין. **סימן צ"ט פת"ש ס"ק ז\***  
ב. מתנות שנתנו לאשה אנשים זרים, האם כוחו של הבעל יפה יותר בהן ממתנות שנתן לה הוא עצמו. פרט ביחס לנידונים שונים. **סימן צ"ט ח"מ סק"ח, ב"ש סק"ז**
12. **עוברת על דת**  
א. אמרה פלוני טיהר לי הדם, ואותו פלוני מכחישה, האם הוא נאמן, לענן איסור ולענן ממון. **סימן קט"ו ב"ש סק"ד**  
ב. מה דין עוברת על דת משה באיסור דרבנן. **סימן קט"ו ב"ש סק"ב**  
ג. מהי ההתראה שיש להתרות לעוברת על דת, והאם אף בעוברת על דת משה בעי התראה. **סימן קט"ו ח"מ סקט"ז וב"ש סקי"ז**
13. **דיבוקים באותיות הגט**  
א. מה הדין בנדבוק האותיות, או בנדבוק רגלי ההיין והקופין בגט האות, בגט או בתפילין. **סימן קכ"ה סעיף ו' ח"מ ס"ק ח', ט', ב"ש ס"ק ז', ח', סעיף ט"ז ח"מ**  
**סקכ"ב, ב"ש ס"ק כ"ג, כ"ד**  
ב. לשיטות המקילים באותיות דבוקות, מהם התנאים לתיקון. **סימן קכ"ה סעיף ט"ז**  
**ברמ"א וב"ש סקכ"ה**
14. **התחייבות בקנס לגרש**  
א. מה הדין אם קנס עצמו אם לא יגרש. **סימן קל"ד סעיף ד' ברמ"א**  
ב. לשיטת התו"ג, באיזה אופן אפשר להתנות קודם הנישואין כדי שלא יהיה גט מעושה בחיוב קנס. ציין האפשרויות השונות שמביא בדבריו וכיצד הכריע ביניהם (פת"ש). **סימן קל"ד פת"ש סק"ט**  
ג. אם קנס עצמו אם לא יגרש, לשיטות הסוברות שזה גט מעושה, אם הבעל מסרב לגרש את אשתו, האם ניתן לחייב אותו בקנס. ציין האם יש הבדל אם קצב את הגירושין בזמן או לא, פרט ונמק. **סימן קל"ד פת"ש סק"ט**
15. **גט בחצר שליח**  
א. האם שליח הבעל יכול לתת את הגט בחצירו של שליח קבלה? **סימן ק"מ ב"ש סק"ב**  
ב. מה הדין בשליח הולכה ששם את הגט בחצירו והקנה לאשה את החצר? **סימן ק"מ**  
**פת"ש סק"ד**
16. **חשש שהבעל יברח מהארץ**  
אם יש לבית הדין חשש סביר שהבעל רוצה לברוח לארץ אחרת, מה מציע הרא"ש (הביאו השו"ע). באר דין הרא"ש עפ"י שיטות האחרונים השונות, ובאר מדוע אין בכך חשש גט מעושה. **סימן קנ"ד סעיף ח', פת"ש סקכ"ד**
17. **בן שנולד מפנוי ופנויה**  
פנוי פלוני שזינה עם פנויה ונולד להם בן, והודו שניהם שהבן נולד מפלוני, ולא דיימא מאחרים, מה הדין במקרים דלהלן.  
א. מה דין הבן, כשפלוני הוא ממזר ודאי. **סימן ד' סעיף כ"ו**  
ב. מה דין האשה אם היא בת ישראל ופלוני הוא כהן, לגבי תרומה. **סימן ג' סעיף ט'**  
**ברמ"א, ח"מ סקי"ג, סימן ד' ב"ש סק"מ**  
ג. מה דין אותה אשה, לגבי ייבום וחליצה. **סימן קנ"ו סעיף ט' וב"ש סקט"ו**  
ד. מה דין הבן, אם הם מאורסים (על פי דין תורה) זה לזו. **סימן ד' סעיף כ"ז**  
מקור תשובה זו, אף בדיני ייבום וחליצה.

**18. טענת זנות ואמתלא**

- א. טען על אשתו שזינתה, ולאחר זמן חזר בו ואמר ששיקר, ונתן אמתלא לדבריו, באיזו אמתלא נאמן. **סימן קע"ח סעיף י' פת"ש סקכ"ד**
- ב. מה הדין אם גירש את אשתו מחמת טענתו שזינתה, ולאחר הגירושין חזר בו ונתן אמתלא לדבריו ורוצה לשאתה, האם יאמן. **סימן קט"ו פת"ש סקל"ו**

## מבחן אבן העזר – אב תשע"ז

1. **אשה שהלך בעלה למדינת הים ונישאת והרי בעלה קיים**
  - א. מה דין הוולד הנולד מהשני קודם שגירשה הראשון? מה דין הוולד הנולד מהשני לאחר שגירשה הראשון? **סימן ד' סעיף ט"ז, ח"מ סקי"ז**
  - ב. מה דין הוולד שנולד מהראשון קודם שגירשה השני? מה דין הוולד שנולד מהראשון לאחר שגירשה השני? **סימן ד' ב"ש סקכ"ז**
2. **א. האומר על עצמו שהוא ממזר, לחלק מבניו יש להם בנים, ולחלק מבניו אין להם בנים – מה דינו, מה דין בניו ומה דין נכדיו? סימן ד' סעיף ל', פת"ש סקל"ט והג' רעק"א**
  - ב. באיזה אופן אסופי כשר ומה שונה דינו מדין שתוקי? שתוקי שמתה אמו מה דינו? **סימן ד' פת"ש סקמ"א**
3. **א. מצאו כתוב בשטר, מקוים או לא מקוים, איש פלוני מת, האם אשתו מותרת להנשא? סימן י"ז סעיף י"א, ח"מ סקכ"א, ב"ש סקכ"ז**
  - ב. האם יש הבדל אם השטר כתוב בכתב ישראל או כתוב בכתב גויים? **סימן י"ז ח"מ סקכ"א, ב"ש סקכ"ז**
4. **א. מת שיש בו סימנים בגופו ובכליו, האם מתירים את אשתו להנשא? סימן י"ז באה"ט סקע"ה**
  - ב. מה הדין אם יש בו סימן אמצעי בגופו וסימן מובהק ביותר בכליו? **סימן י"ז ב"ש סקכ"ט**
5. **א. אב שאמר על בנו שהוא ממזר ואחר כך חזר בו מדבריו, האם מועילה חזרתו? סימן ד' סעיף כ"ט ברמ"א**
  - ב. האם אמתלא מועילה לקבל את דבריו האחרונים או רק לעקור את דבריו הראשונים? ??
6. **א. האומר לאשה התקדשי לי בדינר זה על מנת שאשלים לך מאה דינרים, והיא אומרת לו על מנת שתשלים לי מאתיים דינרים, וכל אחד הלך לביתו בלי הסכמה. לאחר זמן קידש אותה בדינר. האם צריך להשלים לה למאה דינרים או למאתיים דינרים? סימן כ"ט סעיף ח', ח"מ סקי"ז**
  - ב. מה הדין בגירושין, כאשר הבעל והאשה הסכימו להתגרש אלא שהאשה רצתה להתגרש בלא תנאי והבעל רצה להתגרש בתנאי מסויים ועמד הדבר ימים רבים. לאחר מכן גירש הבעל את אשתו ובשעת הגירושין שכח את התנאי, האם הגט חלוט או הוא על תנאי? **סימן קמ"ג באה"ט סק"א ופת"ש סק"א**
7. **א. מי שנתן לאישה דינר ואמר לה התקדשי בדינר זה לפלוני, ואח"כ אמר לה אותו פלוני התקדשי לי בדינר שנתן לך אותו אדם, מה הדין? סימן כ"ט סעיף ה'**
  - ב. מי שנתן גט לאשתו ואמר לה על מנת שתתני לי מאתיים זוז, ובא אדם אחר ונתן לבעל מאתיים זוז, האם התקיים התנאי? **סימן קמ"ג פת"ש סק"ז**
8. **א. האם בדברים שמתחייבים בשעת הקידושין צריך קנין או לא? סימן נ"א בשו"ע ורמ"א**
  - ב. האם בדברים שמתחייבים בשעת הנישואין צריך קנין או לא? **סימן ס"ו סעיף ח'**
9. **א. רב הגיע לסדר חופה וקידושין לבני זוג והנה התברר לו ששכח את הכתובה במשרדו ואין אפשרות להביאה. האם יש אפשרות הלכתית לסדר חופה וקידושין ללא כתובה? סימן ס"ו סעיף א'**
  - ב. מה הדין בזמן הזה שיש חרם דרבנו גרשום שלא לגרש אשה בעל כרחו? **סימן ס"ו ח"מ סק"ו וב"ש סק"ד**
10. **א. אשה שלוותה בעל פה כסף מאדם מסויים, והגיע זמן הפרעון או לא הגיע זמן הפרעון. כעת האשה עומדת להנשא, האם המלווה יכול לעכב את נישואיה עד שתפרע לו את ההלוואה? סימן צ"א סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
  - ב. אשה שעברה בשוגג או במזיד על תקנת הקהל וחייבו אותה לשלם קנס כספי, האם הבעל חייב לשלם את הקנס? **סימן צ"א סעיף ד' ברמ"א**

- ג. מה הדין אם עברה על התקנה לפני הנישואין, האם בעלה חייב לשלם את הקנס? **סימן צ"א סעיף ד' ח"מ סק"ז**
- ד. אשה שנדרה כסף לצדקה, האם בעלה חייב לשלם מה שנדרה? **סימן צ"א ב"ש סקי"ג**
11. א. אשה שפשעה בגופה ועל ידי זה היא חלתה, האם הבעל חייב ברפואתה? **סימן ע"ח פת"ש סק"א**
- ב. המתחייב לזון את בת אשתו, האם חייב גם ברפואתה? **סימן קי"ד סעיף ו'**
12. א. באיזה מקרה בית הדין מחייב בעל לשלם לאשתו את כתובתה גם לפני הגירושין? **סימן קנ"ד סעיף כ"א ברמ"א**
- ב. גרוש שהתייחד עם גרושתו ושניהם מודים שלא בא עליה, האם צריך לסדר להם גט? **סימן קמ"ט סעיף ב' ב"ש סק"ד**
13. א. ראובן גירש את אשתו והלכה ונישאת לשמעון ולאחר ששמעון נפטר התייחדה האשה עם ראובן, האם צריכה גט? **סימן קמ"ט באה"ט סק"א**
- ב. כהן שגירש את אשתו ואח"כ התייחד אתה, האם צריכה גט? **סימן קמ"ט באה"ט סק"א**
14. א. בעל שנתן מתנות, כספים, בגדים ותכשיטים לאשתו ואח"כ גירשה, האם חייבת להחזיר לו את המתנות? **סימן צ"ט סעיף ב'**
- ב. מה הדין בזה, אם נודע לו שהיתה אסורה עליו או שהיתה נכפית לפני הנישואין? **סימן צ"ט פת"ש ס"ק ז\***
- ג. מה הדין אם האשה או קרוביה נתנו מתנות לבעל, האם הוא צריך להחזירם בגירושין? **סימן צ"ט סעיף ב', ב"ש סק"ז ופת"ש ס"ק ז\***
15. א. בעל שאמר לעדים, אמרו לסופר פלוני שיכתוב גט לאשתי, ולעדים פלוני ופלוני לחתום בגט, האם יכולים לקיים בקשתו? **סימן ק"כ סעיף ד', ב"ש סק"ז**
- ב. בעל שנתן לאשתו שני גיטין, אחד ע"י "אומר אמרו" ואחד ע"י "חתם סופר ועד", מה דינו? **סימן ק"ל ב"ש סקכ"ט**
16. א. קיבל הבעל בקנין או נשבע או התחייב בקנס לגרש את אשתו, מה דינו? **סימן קל"ד סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
- ב. אנסו את אביו או קרובו כדי שהוא יתן גט לאשתו, מה דינו? **סימן קל"ד סעיף ד' ברמ"א**
- ג. אנסו אותו לגרש ונתנו לו כספים, מה דינו? **סימן קל"ד סעיף ח' ברמ"א, פת"ש סקט"ז**
17. א. מה דין יבמה שנפלה לפני יבם מומר? ומה היא התקנה שלא תיפול לפני מומר? **סימן קנ"ז סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
- ב. לבעל שמת יש שני אחים, אחד מומר והוא הגדול ואחד קטן והוא ישראל, והמומר חלץ, מה הדין? **סימן קנ"ז סעיף ד' ברמ"א**
18. א. שומרת יבם שנתקדשה לאחר, בשוגג או במזיד, מה דינה? **סימן קנ"ט סעיף א' בשו"ע ורמ"א**
- ב. מה הדין אם נשאה אדם הזר קודם חליצת היבם? **סימן קנ"ט ב"ש סק"ג**

## מבחן אבן העזר – תשרי תשע"ח

1. **ריח הגט**
- א. פרט את מקור הדין והגדרתו. **יבמות דף צ"ד ע"א**
- ב. הבא לפחות שלושה דינים לגביהם נאמר דין זה. **סימן ו' סעיף א', סימן ק"נ סעיף ג', סימן קל"ד סעיף ח'**
- ג. הבא מקרה אחד בו לא נאמר דין זה לכו"ע? **סימן קל"ד סעיף ח'**
2. **חזקה דהעזה**
- א. בעל שאמר גירשתי את אשתי ואשתו מודה האם נאמן? ומדוע? **סימן קנ"ב סעיף א',**

- ב"ש ס"ק א' ו-ג'**  
ב. אישה שאמרה לבעלה בפניו גירשתני והוא מכחישה או מודה לה האם נאמנת? ומדוע?  
**סימן י"ז סעיף ב', ב"ש סק"ב**  
ג. האם דין זה שונה בזמן הזה? **סימן י"ז סעיף ב' ברמ"א, ח"מ סק"ד, ב"ש סק"ד**  
ד. ומה הדין כשיש עד מסייע? **סימן י"ז סעיף ב' בשו"ע, ב"ש סק"ו**
3. **היתר אשה עפ"י שטר**  
א. שטר שכתוב בו "מת איש פלוני" והשטר אינו מקויים האם יכולה להינשא על פי שטר זה?  
**סימן י"ז סעיף י"א**  
ב. מה הדין אם שטר זה נכתב ע"י גוי במסל"ת? **סימן י"ז סעיף י"א ח"מ סקכ"א**
4. **קידושין**  
א. אמר לאשה "טלי קידושיך מעל גבי קרקע" האם היא מקודשת? **סימן כ"ז ב"ש סק"ג**  
ב. נתן לה קידושין בשתיקה ולא אמר כלום ושניהם מודים לשם קידושין האם היא מקודשת?  
**סימן כ"ז סעיף ג' ברמ"א**  
ג. אמר לחברו אם תלד אשתך נקבה הרי היא מקודשת לי מהני או לא? **סימן מ' סעיף ח' שליח לקידושין**
5. **שליח לקידושין**  
א. אמר לשליח צא וקדש לי אשה ומת השליח ולא ידוע אם קדש, מה דין המשלח? **סימן ל"ה סעיף י"א, ח"מ סקכ"ד, ב"ש סקכ"ט**  
ב. האם יכול שליח לקדש למשלח אשה שבעת השליחות לא ראויה לו לקידושין? **סימן ל"ה סעיף י"א** ומה הדין אם פירש זאת המשלח במפורש? **סימן ל"ה פת"ש סקי"ג**  
ג. אמר לשליח לקדש לו אשה פלונית ומת השליח, האם המשלח מותר בקרובותיה? **סימן ל"ה סעיף י"א ברמ"א**
6. **טענת אונס**  
א. המקדש על תנאי ונאנס ולא קיים התנאי האם היא מקודשת? **סימן ל"ח סעיף א', ח"מ סק"א, ב"ש סק"א**  
ב. מה דין טענת אונס בגיטין? **סימן קמ"ד סעיף א', ב"ש סק"א**  
ג. האם דין זה שונה בזמן הזה? **סימן קמ"ד סעיף א' ב"ש סק"א (עיין פת"ש סק"ג שם)**
7. **אמתלא**  
א. "אמרה נתקדשתי וחזרה ואמרה פנויה אני לאחר כדי דיבור לא נאמנת אא"כ נתנה אמתלא" – מתי מהני אמתלא ומתי לא? הבא לפחות ארבעה כללים שנאמרו בפוסקים לגבי דין אמתלא? **סימן מ"ז סעיף ד' באה"ט סק"ח ופת"ש סק"ב**  
ב. האם מהני אמתלא לאחר שהודתה בפני עד אחד? **סימן מ"ז סעיף ד' באה"ט סק"ח נאמנות בטוענת נאנסת**
8. **נאמנות בטוענת נאנסת**  
א. האם מהני טענת נאנסת נגד טענת פתח פתוח של הבעל? **לענין איסור: סימן ס"ח סעיף ז' ברמ"א, לענין ממון: סימן ס"ח סעיף ט' בשו"ע**  
ב. התייחדה עם אנשים וטוענת נאנסת – האם נאמנת? **סימן קע"ח סעיף ג' ברמ"א**  
ג. בעלה לא בעיר וכריסה בין שיניה וטוענת נאנסת – האם נאמנת? **סימן ס"ח פת"ש סק"ח**  
ד. האם מהני בזה עדות של עד אחד להתיירה? **סימן ס"ח פת"ש סק"ח מזונות אשה**
9. **מזונות אשה**  
א. האם פוסקים מזונות לאשה שבעלה נסע לחו"ל? **סימן ע' סעיף ה'**  
ב. כשהאשה עובדת – האם גם אז פוסקים לה מזונות? **סימן ע' סעיף ה' וח"מ סק"מ**  
ג. האם מוציאים מפקדון הבעל, משאלה, מנכסים משועבדים לצורך המזונות? **סימן ע' סעיף ז', ח"מ סקכ"ה, ב"ש סקי"ט**
10. **פדיונה**  
א. האם הבעל יכול לומר לאשה קחי כתובתך ופדי את עצמך? **סימן ע"ח סעיף א'**  
ב. האם חייב לפדות את אשתו ביותר בדמיה? **סימן ע"ח סעיף ב'**  
ג. מה הדין כשנשבת עקב פשיעה כגון גנבה ונחבשה במאסר? **סימן ע"ח פת"ש סק"א**

- ד. האם חיוב פדיונה חל גם לאחר מות הבעל? **סימן ע"ח סעיף ח'**  
ה. עמד אדם ופדה את אשת חברו, האם הבעל חייב לשלם לו? **סימן ע"ח באה"ט סק"א**
11. **אמרה איני ניזונת ואיני עושה**  
א. האם אמירה זאת פוטר את האשה גם מחיוב מלאכות הבית? **סימן ס"ט ח"מ**  
**סק"ד, סי' פ' סעיף ט"ו ברמ"א**  
ב. האם לאחר שאמרה זאת רשאית לחזור בה? **סימן ס"ט סעיף ד' ברמ"א**
12. **מזונות ומשמורת הקטינים**  
א. פרט את מקור חיוב מזונות הילדים בהתאם לגילם. **כתובות ס"ה ע"ב, מ"ט ע"ב,**  
**סימן ע"א סעיף א'**  
ב. פרט את משמורת הילדים עפ"י ההלכה אצל האב או אצל האם לאחר גירושין? **סימן פ"ב סעיף ז'**  
ג. בן שאינו רוצה לבוא לאביו, האם האב חייב במזונותיו? **סימן פ"ב ח"מ סק"ט וב"ש סק"ח**  
ד. האם יש משמעות לרצון הקטינים להיות אצל האב או אצל האם? **סימן פ"ב ח"מ סק"י וב"ש ס"ק ט', י'**  
ה. האם האב יכול לעכב את האם הגרושה לעבור דירה לעיר אחרת בגלל הילדים? **סימן פ"ב באה"ט סק"ו (?)**
13. **מוציא הוצאות על נכסי אשתו**  
א. אשה שהכניסה דירה לפני הנישואין והבעל השקיע בדירה, מה זכויותיו של הבעל בדירה זו? **סימן פ"ח סעיף ז'**  
ב. האם יש חילוק בין מגרש מדעתו או במורדת? **סימן פ"ח סעיף ט'**
14. **כתובה**  
א. מה קודם תשלום כתובה או חובות של אחרים? פרט! בקרקעות ומיטלטלין, כשזמנם שווה או כשאחד קודם? **סימן ק"ב סעיפים א'-ג'**  
ב. מה הדין אם אחד קדם ותפס? **סימן ק"ב סעיפים א'-ג'**
15. **חזקה אאעבב"ז**  
א. גירש את אשתו וחי איתה חיי אישות לאחר הגט, האם צריך גט נוסף? **סימן קמ"ט סעיף א'**  
ב. מה הדין אם המגרש כהן, או חי עם גרושתו לאחר שנישאת לאחר והתגרשה ממנו, או שהוא נשוי כבר לאחרת, או שהייתה נדה? פרט! **סימן קמ"ט באה"ט ס"ק א', ג'**
16. **יבום וחליצה**  
א. מה קודם מצוות חליצה או ייבום? **סימן קס"ה סעיף א' בשו"ע**  
ב. מה הדין אם שניהם רוצים במצוות ייבום? **סימן קס"ה סעיף א' ברמ"א**  
ג. מה הדין כשאי אפשר בחליצה כגון שנקטעו רגליו? **סימן קס"ה פת"ש סק"ג**  
ד. מה דין יבמה שרוצה להישאר עגונה לא לחלוץ ולא לייבם? **סימן קס"ה סעיף ג'**
17. **חליצה**  
א. באיזה רגל חולצים? ומה דינו של איטר ברגלו או שולט בשתי רגליו? **סימן קס"ט סעיף כ"ד, כ"ה**  
ב. מה הדין בחולץ סומא, אילם או חרש? **סימן קס"ט סעיפים מ"ח, מ"ג**
18. **סוטה**  
א. אשה שזנתה עפ"י עד אחד האם נאמן לאוסרה? **סימן קע"ח סעיף ט' בשו"ע**  
ב. היא אומרת שזנתה האם נאמנת לאסור עצמה? **סימן קע"ח סעיף ט' ברמ"א שמפנה לסימן קט"ו סעיף ו'**  
ג. הבעל שטוען שראה את אשתו שזנתה האם נאמן לאוסרה עליו? **סימן קט"ו סעיף ז'**

1. פנויה שראוה שנבעלה לאחד ואמרה לפלוני כשר נבעלתי  
א. האם מותרת להנשא לכהן? **סימן ו' סעיף י"ז**  
ב. אם נישאת לכהן האם תצא? **סימן ו' סעיף י"ז**  
ג. אם אמרה איני יודעת למי נבעלתי מה הדין? **סימן ו' סעיף י"ח**
2. א. עדים שראו מעשה כעור באשה אך מעידים בוודאות שלא היה טומאה, מה הדין? **סימן י"א ח"מ סק"ג, ב"ש סק"ד (בסופו)**  
ב. עדים שראו מעשה כעור שנכנסו האשה והחשוד זה אחר זה והגיפו דלתות הוי מעשה כעור, מאי שנא מדין ייחוד? **סימן י"א פת"ש סק"ח**  
ג. האם במעשה כעור בזמן הזה שיש חדר"ג הבעל יכול להוציאה בעל כרחיה, והאם האשה צריכה התראה? **סימן י"א ב"ש סק"ו**
3. א. כהן שבא על אחת מהעריות או בא על גיורת ומשוחררת ונתעברה מביאה ראשונה, האם הולד חלל? **סימן ז' סעיף י"ד**  
ב. האם בולד ממזר שאביו כהן יש גם דין חלל? ומאי נפ"מ? **סימן ז' ח"מ סקכ"ד**  
ג. גר שנשא גיורת וילדה בת האם הבת מותרת להינשא לכהן? ומה הדין אם נישאת לכהן? **סימן ז' סעיף כ"א**
4. ד. אם הבת הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה, מה הדין? **סימן ז' ח"מ סקכ"ט**  
א. אשה שנאנסה תחת בעלה האם צריכה להמתין ג' חודשים? **סימן י"ג סעיף ו' ברמ"א**  
ב. אשת ישראל שנאנסה וגירשה בעלה, האם מותרת להינשא לבעל? **סימן י"א ב"ש סק"ג, פת"ש סק"ה**
5. א. חתן בזמן החופה שכח את טבעת הקידושין בביתו, ושאל מאשת חברו טבעת ולא הודיעה שברצונו לקדש בה אשה, מה הדין? **סימן כ"ח סעיף י"ט ברמ"א, ח"מ סקל"ה, ב"ש סק"נ**  
ב. ראובן הזמין את שמעון לביתו לסעודה, נטל שמעון את חלקו בסעודה וקידש בו אשה, מה הדין? **סימן כ"ח סעיף י"ז ברמ"א, ב"ש סקמ"ו**
6. א. אמר לאשה הרי את מקודשת לי חוץ מפלוני או ע"מ שתהא מותרת לפלוני, האם הקידושין חלים? **סימן ל"ט סעיף ל"ח ב"ש סקס"ח**  
ב. קידש הבעל את האשה בתנאי מסוים, וכעת הם חולקים אם נתקיים התנאי הקידושין, מה הדין? **סימן ל"ח סעיף ל"ט ברמ"א**
7. א. אמר לאשה התקדשי לי בחפץ זה ששווה פרוטה והתברר שאינו שווה פרוטה.  
א. האם חוששים שמא שווה פרוטה במקום אחר? **סימן ל"א סעיף ג'**  
ב. אם החפץ הוא דבר שאינו מתקיים, מה דינם של הקידושין וא"כ מה הטעם לכך? **סימן ל"א סעיף ג'**  
ג. אם קידשה אחר קידושין גמורים מי יגרש ומי יקיים? מה הטעם בזה? **סימן ל"א סעיף ד', ב"ש סק"ט**  
ד. קידשה גם השני בפחות משווה פרוטה, מה הדין? **סימן ל"א ח"מ סק"י, ב"ש סק"ח**  
ה. מתי אנו אומרים שהיא נאסרת לשניהם? **סימן ל"א סעיף ד' ברמ"א**  
ו. ילדה מהמקדש השני לפני שהתגרשה מהראשון, מה דין הולד? **סימן ל"א סעיף ד'**
8. א. אשה האומרת איני ניזונת ואיני עושה האם יכולה לתזור בה? ובמה תלוי דין זה? **סימן ס"ט סעיף ד', ב"ש סק"ג**  
ב. אשה שהלך בעלה למדינת הים ולוותה מראובן לצורך מזונותיה בעדים או שלא בעדים האם בעלה חייב לשלם לראובן? והאם האשה יכולה למחול לבעלה? **סימן ע' סעיף ח' בשו"ע ורמ"א, ח"מ סקכ"ז וב"ש סקכ"ד**
9. א. האם חיוב מזונות האב עבור בניו מדין מזונות אימן נגעו בה או חיוב ישיר לבנים? ומאי נפ"מ? **סימן ע"א ח"מ סק"א, ב"ש סק"א**  
ב. מה דעת השו"ע בדין זה? **סימן ע"א סעיף א'**  
ג. האם אמרינן בני בנים הרי הם כבנים לענין חיוב המזונות? **סימן ע"א פת"ש סק"א**  
ד. אם יש כאן אבי האם ואחי האב, על מי חיוב המזונות מוטל יותר? **סימן ע"א פת"ש סק"א**

10. א. אשה שדחקה עצמה ועשתה מלאכות יותר מהראוי לה כגון שעשתה מלאכה בלילה, או ב' וג' מלאכות בפעם אחת – האם מעשי ידיה לבעלה? **סימן פ', ח"מ סק"ב, ב"ש סק"ב**  
ב. ראובן פסק לזון את בתו וחתנו לאחר הנישואין חמש שנים, ואכן הוא זנם במשך שנים הללו, האם מעשי ידי בתו בתקופה הזו שייך לבעלה? **סימן פ' פת"ש סק"א**
11. א. בעל המורד על אשתו ורוצה לגרשה, אבל אינו יכול לגרשה בעל כרחו משום חדר"ג, האם מוסיפים לה על כתובתה? ומה הדין לענין חיובו במזונותיה? **סימן ע"ז ח"מ סק"ג, ב"ש סק"ו**  
ב. אשה המורדת בבעלה בטענת מאיס עלי, האם נוטלת את נכסי מלוג ונצ"ב שהכניסה לו? והאם מחזירה את המתנות שנתן לה הבעל? **סימן ע"ז סעיפים ב', ג', ח"מ סק"ח, ב"ש סק"ח, י"א**
12. א. מכרו היורשים לאחר מיתת אביהם את כל נכסיו, האם האלמנה ניזונית מנכסים אלו? **סימן צ"ג סעיף כ'**  
ב. נתן האב את כל נכסיו לבניו במתנת בריא או במתנת שכיב מרע האם האלמנה ניזונית? והאם יש חילוק בין מטלטלין לקרקעות? **סימן צ"ג סעיף כ'**  
ג. הקדיש הבעל את כל נכסיו כשהוא בריא או כשהוא שכ"מ האם האלמנה ניזונית? **סימן צ"ג סעיף כ' ברמ"א, ח"מ סקל"א**  
ד. נתן במתנת בריא מהיום ולאחר מיתה, מה הדין? **סימן צ"ג סעיף כ', ח"מ סק"ל, ב"ש סקל"א**
13. א. בעל שאמר לעדים אמרו לסופר פלוני שיכתוב גט לאשתו, ולעדים פלוני ופלוני לחתום בגט, האם יכולים העדים לקיים בקשתו? **סימן ק"כ סעיף ד', ב"ש סק"ז**  
ב. בעל שכתב בכתב ידו לסופר שיכתוב ולעדים שיחתמו, האם יכולים לקיים בקשתו? האם יש חילוק בין פיקח לבין נשתתק? **סימן ק"כ סעיף ה', ב"ש סק"ח**
14. א. אמר לסופר ולעדים לכתוב ולחתום גט וכתבו וחתמו לה ונמצא פסול מדאורייתא, האם יכולים לכתוב גט אחר? ואם היה פסול מדרבנן או מצד חומרא? האם יש הבדל בין חתמו העדים או לא חתמו? **סימן קכ"ב סעיף א' בשו"ע ורמ"א, ב"ש סק"א**
15. א. גט שלא כתבו שם האישה והאשה וניתן הגט בעדי מסירה המכירים את הבעל והאשה, ונישאת לאחר וילדה בנים מה דין הגט? ומה דין הבנים? **סימן קכ"ט סעיף י"א, ב"ש סקכ"א**  
ב. שינה שם אבי הבעל או שם אבי האשה, האם הגט פסול? ומה הדין אם כתב שם אבי אבי הבעל? **סימן קכ"ט סעיף י', ב"ש סקי"ט, פת"ש סקכ"א**
16. א. השולח גט ביד שליח וביטל את הגט מלהיות גט, האם חוזר ומתגרש בו? **סימן קמ"א סעיף ס"ו**  
ב. ומה הדין אם הבעל כתב לשליח שלא ליתן הגט? **סימן קמ"א סעיף ס"ב ברמ"א**
17. א. מתי יבס חייב במזונות יבמתו? **סימן ק"ס סעיפים א', ג'**  
ב. האם מעשי ידיה שייכים ליבם? **סימן ק"ס סעיפים א', ד'**  
ג. האם יבס אוכל פירות נכסי מלוג ומה דינו בנכסי צאן ברזל? **סימן ק"ס סעיף ו'**
18. א. האם מועילה שליחות בחליצה? **סימן קס"ט סעיף נ' ב"ש סקנ"א (וכן בפירש"י יבמות ק"ו ע"א)**  
ב. אמרו לו חלוץ לה ע"מ שתתן לך מאתיים זוז וחלוץ לה ולא נתנה לו את הכסף, האם החליצה כשירה? **סימן קס"ט סעיף נ'**  
ג. האם יש עליה התחייבות ממונית לשלם לחלוץ, ומה הדין במקום שמצוות חליצה קודמת? **סימן קס"ט סעיף נ', ב"ש סקנ"ב**  
ד. היבם מסר מודעה על החליצה, האם החליצה בטלה או פסולה? **סימן קס"ט סעיף נ"ד**

1. א. אשה שנתעברה באמבטי או ע"י הזרקה, האם הבן מתייחס אחר האב לעניין קיום מצוות פו"ר ולעניין ירושה? **סימן א' ח"מ סק"ח, ב"ש סק"י**  
ב. אם יש לו בן ממזר האם קיים המצווה? **סימן א' סעיף ו' ברמ"א, ב"ש סקי"א**  
ג. אשת איש שהזריקו לה זרע מאיש אחר האם נאסרת על בעלה (ענה מסברה)? ??  
ד. האם אשת איש שזינתה באבר מת נאסרת על בעלה? **סימן כ' ב"ש סק"ה (?)**
2. א. עד אחד שמעיד שמתה אשתו של אדם, האם נאמן להתיר לאיש לישא אשה אחרת או את אחות אשתו? **סימן ט"ו ב"ש סק"כ, סי' קנ"ח ב"ש סק"א, סימן א' פת"ש סקי"ד**  
ב. הנשים שחז"ל אמרו שאינן נאמנות להעיד שהבעל מת כדי שהאשה תינשא, אם הן כעת לא כמו שהיו אלא הצרה נישאת לאחר, האם כשרה להעיד? **סימן י"ז באה"ט סקט"ז**  
ג. מי שהיה פסול בשעת הראייה ואח"כ חזר בתשובה, האם יכול להעיד שהבעל מת?  
**סימן י"ז ב"ש סקי"ט וברעק"א אות י"א**
3. אשה שהתירוה להינשא בעדות שמת בעלה ונשאה ואח"כ בא, מהו הקנס שחז"ל גזרו?  
מה הדין אם רק נתקדשה? אם השני גירשה, האם מותרת לראשון? **סימן י"ז סעיפים נ"ו, נ"ח, ח"מ סקקי"א, ב"ש סקקס"ב**
4. א. סוקלים על החזקות. כמה זמן צריכים כדי ליצור חזקה? **סימן י"ט סעיף ב'**  
ב. אדם שאמר "אשה זו אחותי" ובא עליה, האם ייענש בלא שלושים יום? **סימן י"ט ח"מ סק"ג, ב"ש סק"ב**  
ג. אם יש לו אמתלא, האם יכול לבטל אמירתו? **סימן י"ט ב"ש סק"ב**
5. א. האם בעדות קידושין די בדיעה כמו בדיני ממונות או שצריך ראייה כמו בדיני נפשות?  
**סימן מ"ב ב"ש סקי"ב, פת"ש סקי"ב, שי למורה שם**  
ב. האם בעדי קידושין אמרינן נמצא אחד מהם קרוב או פסול בטלה כל העדות? **סימן מ"ב סעיף ב' באה"ט סק"ח, פת"ש סק"ח**  
ג. האם יש הוכחה מהגמרא שבעדות קידושין סגי בדיעה בלבד? ??
6. א. באיזה חיובי ממון שבין איש לאשתו מועילה מחילה או ויתור שלא יתחייב בהם? ??  
ב. האם בירושת הבעל מהני אמירה שאינו יורשה? **סימן צ"ב סעיף ז', סימן ס"ט סעיף ז'**  
ג. איש ואשה שרבים ועומדים להתגרש ומתה, האם חייב באבלות, והאם יורשה? **סימן צ' סעיף ה' ברמ"א, פת"ש סק"ח וחכמת שלמה שם**
7. א. בזמננו שיש חדר"ג שלא לגרש אשה בעל כרחה והיא מורדת והוא מוכן לגרשה, האם חייב לזון? **סימן ע"ז ח"מ סק"ג, ב"ש סק"ו**  
ב. האם אשה שאינה רוצה לעשות מלאכות נחשבת מורדת? **סימן ע"ז ב"ש סק"א (שמפנה לסימן פ' סעיף ט"ו)**  
ג. האם האיש יכול לומר טלי מעשי ידיך במזונותיך? **סימן ס"ט סעיף א' ברמ"א, ב"ש סק"ד, וכן סימן ע' סעיף ט'**
8. א. אשה שבפשיעתה חלתה או גנבה והוטל עליה קנס, האם הבעל חייב בהוצאות אלו?  
**סימן ע"ח פת"ש סק"א**  
ב. אשה שנשבתה, האם הבעל יכול לפדותה יותר מכדי דמיה? **סימן ע"ח סעיף ב' בשו"ע ורמ"א**  
ג. נשבו האיש והאשה, מי מהם קודם לפדיון? **סימן ע"ח ח"מ סק"ג, ב"ש סק"ב**
9. א. אשה שאמרה פלוני חכם טיהר לי הכתם או תיקן לי החלה והוא מכחיש, האם נאמן להפסידה כתובתה? **סימן קט"ו סעיף א', ח"מ סק"ד, ב"ש סק"ד**  
ב. הגמרא שואלת מנא ידעינן [=מנא ידע], מפני מה לא תירצה כשהיא מודה? ר"ן  
**כתובות לב: ד"ה 'ואי לא ידע'**  
ג. אם האכילתו איסור והוא בעצמו גם אוכל איסורים, האם הפסידה כתובתה? אם עוברת על נדרים ושבועות וגם הוא עובר עליהם, האם יוצאת בלא כתובה? **סימן קט"ו ח"מ סק"א, ב"ש סק"א**

10. א. אשה שאומרת שבגדה בבעלה, האם נאמנת אם יש רגליים לדבר? **סימן קט"ו סעיף ו'**  
ב. אם נותנת אמתלא לדבריה מדוע אמרה כן, האם יכולה לחזור בה? **סימן קט"ו סעיף ו'**  
ג. איש שטוען שראה שזינתה האם נאמן בזמננו? **סימן קט"ו סעיף ז'**, **סימן קע"ח סעיף ט'**
11. א. בעל פיקח שכתב לסופר שיכתוב גט ולעדים שיחתמו עליו, האם נחשב כציווי מפיו ויכולים לכתוב ולחתום ולתת את הגט? **סימן ק"כ סעיף ה'**, **ב"ש סק"ח**  
ב. אם הבעל נשתטה לאחר שציווה לכתוב גט, והסופר והעדים עשו זאת בזמן שטותו, האם הגט בטל או פסול? **סימן קכ"א ח"מ סק"ב, ב"ש סק"ג**  
ג. אדם שאמר בטלפון לבי"ד "כתבו ותנו" ומינה שליח, האם זה נחשב מפיו (ענה מסברה)? **סימן ק"כ ב"ש סק"ז**
12. א. האם גט שניתן בלילה כשר? **סימן קכ"ג סעיף ה' ברמ"א, ח"מ סקי"ד, ב"ש סק"ט**  
ב. גט שכתבו סופר בשבת או ביו"ט במזיד וחתמו עליו העדים במזיד, האם כשר? **סימן קכ"ג סעיף ה'**  
ג. גט שנכתב על איסורי הנאה כשר לכתחילה או בדיעבד? והאם יש הבדל באיזה איסורי הנאה? **סימן קכ"ד סעיף א'**
13. א. האם חיוב הזכרת שמות האיש והאשה בגט הוא מהתורה? **סימן קכ"ט ב"ש סקכ"א**  
ב. אם לא הזכיר בפירוש, האם הגט בטל או פסול? **סימן קכ"ט סעיף י"א, ב"ש סקכ"א, פת"ש סקל"א**  
ג. אם יש לו שני שמות, שם עברי ושם לועזי, כיצד כותבים? **סימן קכ"ט סעיף ט"ז ברמ"א, סעיף י"ז בשו"ע**
14. א. מה דין איש שגירש את אשתו ואח"כ התייחד עמה? **סימן קמ"ט סעיף ב'**  
ב. מה הדין אם שניהם אומרים שלא בא עליה? **סימן קמ"ט סעיף ב', ב"ש סק"ד**  
ג. מי שהתייחד עם המשודכת שלו או גר עם אשה סתם, האם בזמננו יש מקום לחשוש לקידושין? **סימן קמ"ט סעיף ב' ברמ"א, ב"ש סק"ו**
15. א. מהו יסוד הנאמנות של נשים הבודקות את הבנות אם יכולות למאן או לא? **סימן קנ"ה סעיף ט"ו**  
ב. מי נאמן להעיד שהיבם או היבמה גדולים כדי לעשות חליצה? **סימן קס"ט סעיף י"א**  
ג. האם סגי חזקה של שכנים שאומרים שהם גדולים? **סימן קס"ט סעיף י"א**
16. מי כשר לזהות את היבם והיבמה שהם באמת היבם והיבמה? **סימן קנ"ז סעיף ב' וב"ש סק"ב, סימן קס"ט סעיף ח'**
17. א. אשה שזינתה תחת בעלה או סוטה שנסתרה והבעל מת, האם היא או צרתה זקוקה ליבום או חליצה? **סימן קע"ג סעיף י"א**  
ב. אשת כהן שנאנסה, האם פוטרת צרתה היות ואסורה לבעלה? **סימן קע"ג ב"ש סק"י**
18. האם חליצה היא מצווה חיובית על היבם ועל היבמה, או שרק אם רוצה להינשא תחלוץ אבל אם רוצה להישאר עגונה הרשות בידה? **סימן קס"ה סעיף ג'**

## מבחן אבן העזר – אב תשע"ט

1. **נאמנות על עצמו**  
האומר על עצמו שהוא א.גוי, ב. כהן, ג.ממזר, האם נאמן? יש להתייחס בתשובה הן לגבי עצמו והן לגבי אחרים. האם בית דין עונשין על כך? **כהן – סימן ג' סעיף א'; ממזר – סימן ד' סעיף ל'; גוי – ??**
2. **חללות**  
א. באילו מקרים בנו של כהן הדיוט יוגדר כחלל? **סימן ז' סעיף י"ב** האם ייתכן חלל שיוולד לכהן ולאשתו הנשואה לו כדמו"י [כדת משה וישראל]? **סימן ז' ב"ש סקל"ה בסופו**  
ב. האם יש פסול לכהונה לילד הנוולד לגוי ובת ישראל? **סימן ז' סעיף י"ז וסימן ד' סעיף**

- ה'  
ג. מה הדין בכהן שבא על אשה שאסורה עליו מספק? **סימן ז' סעיף כ'**
3. **יכיר**  
א. אב האומר על העובר שאינו ממנו, או על אחד מבניו שאינו בנו, מה דינו? פרט לפחות שלוש נקודות שיש לדון בהן בהכרעת דין זה. **סימן ד' סעיף כ"ט**  
ב. האם יש דין ממזר במי שהלך למדינת הים ושהה שם יותר משנים עשר חודש וילדה לאחר שנים עשר חודש? **סימן ד' סעיף י"ד**  
ג. מה דין ולד שנולד לשומרת יבם שנשאה או זנתה עם זר לפני היבום? **סימן קנ"ט סעיף ב'**, **סימן ז' ח"מ סקכ"ה**
4. **הכחשה בעדות עגונה**  
א. עד אחד אומר מת היום ועד אחד אומר מת אתמול, מה הדין? **סימן י"ז ח"מ סקי"ט**  
ב. עד אחד מעיד שהבעל מת ועד אחד מעיד שהבעל נהרג, מה הדין? **סימן י"ז סעיף ט'**, **ח"מ סקי"ט, ב"ש סקכ"ה**
5. **קידושין במשכון**  
א. המקדש בדינר ומסר משכון באלו מקרים מקודשת ובאלו מקרים אינה מקודשת?  
**סימן כ"ט סעיף ו'**  
ב. כנ"ל ומסר שטר על הדינר מה הדין? **סימן כ"ט סעיף ו' ברמ"א, ח"מ סק"ח**  
ג. המקדש בטבעת והקנה את הטבעת בקניין סודר לאשה, האם מקודשת? **סימן כ"ט ב"ש סק"ב וסק"י**
6. **קידושי קטן**  
א. אב שהשיא את בנו הקטן, האם יש מקום לחוש לקידושין? **סימן מ"ג ח"מ סק"א**  
**ופת"ש סק"א [וכן בסימן א' ח"מ סק"ג]**  
ב. קטן שנתן כסף קידושין שיחול לאחר שיגדל, האם יחולו הקידושין? **סימן מ"ג פת"ש סק"א**  
ג. זוג שנישאו בקטנותם וגדלו, כמה היא כתובתם? **סימן מ"ג סעיף א' ברמ"א וח"מ סק"ד**
7. **אמתלא**  
א. אישה האומרת נתקדשתי ושוב חזרה בה, מתי נאמנת ומתי אינה נאמנת? **סימן מ"ז סעיף ד'**, **ח"מ סק"ג, ב"ש סק"ח, באה"ט סק"ח**  
ב. אב שאמר קידשתי בתי וחזר בו מה הדין? **סימן ל"ז סעיף כ"ה**  
ג. מה דין כהן שהוחזק בכהונה ורוצה לשאת גרושה וטוען שהחזיק בכהונה כדי ליטול גדולה לעצמו? **סימן ג' באה"ט סק"ו**
8. **תביעת מזונות למפרע**  
אשה תבעה מזונותיה ומזונות ילדיה בביה"ד. בדיון שנערך לאחר מספר חודשים שאל ביה"ד את האשה ממה התפרנסת עד עכשיו? ענתה האשה: שכר עבודתי לא מספיק והוריי עזרו לי.  
מה דין חוב מזונות העבר מיום התביעה ועד לפסק דינו של ביה"ד:  
א. במזונות האשה? **סימן ע' סעיף ח' בשו"ע**  
ב. במזונות הילדים? **סימן ע"א סעיף ב'**  
ג. מה דין מזונותיה ומזונות ילדיה משעה שהבעל הפסיק לפרנס עד שעת התביעה? **סימן ע' סעיף ה'**
9. **קביעת מקום המגורים**  
א. כאשר החתן והכלה מגיעים ממקומות שונים, כיצד קובעים את מקום המגורים המשותף? **סימן ע"ה סעיף א', ב"ש סק"ב**  
ב. מה הדין של קביעת מקום הדירה כאשר הדבר נדרש לצורך מקום העבודה של הבעל? **סימן ע"ה סעיף א' ברמ"א**
10. **הכחשה במורדת**  
א. מה הדין בהכחשה בין בני זוג שהוא אומר שהיא מורדת והיא אומרת שהוא מורד?

- סימן ע"ז סעיף ד', באה"ט סקל"ו**  
ב. מה הדין ששניהם מורדים זה על זה לעניין גט וכתובה? **סימן ע"ז סעיף א', ב' ונו"כ**  
11. **ירושת הבעל**  
א. האם בעל יורש את אשתו מהתורה או מדרבנן? האם יש נפקא מינה? **סימן צ' סעיף א', ב"ש סק"א**  
ב. באילו מקרים הבעל אינו יורש את אשתו? פרט לפחות חמשה מקרים. יש לציין בכל מקרה את פרטיו דהיינו מקורות, דעות חולקות וסייגים. **סימן צ' סעיפים א', ג', ד', ה', ז'**  
12. **תוספת כתובה**  
באלו מקרים יש תוספת כתובה ובאלו מקרים אין תוספת כתובה ומדוע? התייחס למקרים הבאים: א. עוברת על דת **סימן קט"ו סעיף ה'** ב. נושא אחת מחייבי לאוין **סימן קט"ז סעיף א' ג.** בעלת מום **סימן קי"ז סעיף ד' ד.** איילונית **סימן קט"ז סעיף ג' ה.** רואה מחמת תשמיש **סימן קי"ז סעיף א' ו.** עדי כיעור **סימן י"א סעיף ג'**  
13. **מינוי הסופר והעדים**  
א. האם ניתן לכתוב גט בלא שהסופר והעדים שמעו ישירות ציווי מפי הבעל? **סימן ק"כ סעיף ד'**  
ב. מה הדין בכתב הבעל בכת"י לסופר ולעדים? **סימן ק"כ סעיף ה'**  
ג. מה הדין בהשתתק ולא יכול לדבר? **סימן ק"כ סעיף ה' וסימן קכ"א סעיף ה'**  
ד. בעל ששוהה במדינת אויב האם יכול לצוות לסופר ועדים דרך הסקייפ? ??  
14. **שם האב בגט**  
א. השמיט בגט שם אבי האיש או האשה, מה הדין בגט רגיל? **סימן קכ"ט סעיף ט' מה** הדין בגט שליחות? **סימן קכ"ט סעיף ט' פת"ש סקי"ט**  
ב. מה כותבים בגט של בעל שנולד מתרומת זרע מבנק זרע? **סימן קכ"ט סעיף ט'**  
ג. מה כותבים בגט של בעל שנולד לאב נוכרי ואם יהודיה? ??  
ד. מה כותבים בגט של גר? **סימן קכ"ט סעיף ו'**  
15. **שליח קבלה**  
א. האם האשה יכולה לעשות שליח קבלה לקבל גיטה מיד שליח בעלה? **סימן קמ"א סעיף א'**  
ב. הבא נפק"מ בין הטעמים? **סימן קמ"א ב"ש סק"ד**  
ג. מדוע החמירו שלא לעשות שליח קבלה? **גמ' גיטין סג.**; **סימן קמ"א ב"ש סק"ד**  
ד. הבא נפק"מ בסיבת החומרא? **גמ' גיטין סג.**; **סימן קמ"א ב"ש סק"ד**  
16. **גילוי דעת**  
אדם חולה מאד מתגרש כדי שלא תיפול אשתו לפני יבם ולאחר מכן מבריא. האם הגט חל? **סימן קמ"ה סעיף ד'**  
17. **כפיה לגירושין**  
א. מי שאינו זן ואינו מפרנס מחמת שאינו יכול או שאינו רוצה האם כופים אותו לגרש? **סימן ע' סעיף ג' ח"מ סק"ט וב"ש סק"ז ופת"ש סק"ג**; **סימן קנ"ד סעיף ג'**  
ב. האם יש הבדל בין מזונות אשה ומזונות ילדים לענין זה? **סימן ע"א סעיפים א', ב'; סימן פ"ב סעיף ו'**  
ג. האם יש חיוב גט למי שמכה את אשתו, שיכור, מהמר? **סימן קנ"ד סעיף ג' ברמ"א**  
18. **חליצה**  
א. כיצד מבררים את גילם של החולץ והחולצת? **סימן קס"ט סעיף י"א**  
ב. מה הדין כשהחולץ הוא סומא או אלם או חרש? **סימן קס"ט סעיפים מ"ג, מ"ח**

מבחן אבן העזר – אב תש"ף

1. בגמרא ובפוסקים נאמרו שלשה טעמים לכך שאיש חייב לשאת אשה. כתוב:
  - א. את שלשת הטעמים, את מקורותיהם, ולפי איזה טעם החיוב הוא מהתורה, מדרבנן או מצד חיוב דרך ארץ. **סימן א' סעיפים א', ח'**
  - ב. האם ואיזה חיוב מעשי מוטל על האיש לאחר הנישואין לפי כל אחד מהטעמים הללו?  
**סימן א' ח"מ סק"א וב"ש סק"ב**
  - ג. האם האיש חייב או רשאי למכור ספר תורה על מנת לקיים את החיוב לשאת אשה לפי כל אחד מהטעמים הללו? **סימן א' ב"ש סקט"ו**
2. הלכה פסוקה היא שאין אוסרים אשת ישראל שהתייחדה עם אחר על בעלה אלא אם כן קדם קינוי לסתירה. כתוב מה יהיה דינה של אשת ישראל שהתייחדה עם אחר בכל אחד מהמקרים הבאים:
  - א. כשנחבשה ונמצאת בסכנת נפשות מחמת עצמה או מחמת בעלה, על ידי ישראל או על ידי גוי. והאם יש חילוק בין אשת איש שנחבשה כדין המלכות לאשה שנחבשה שלא כדין המלכות. **סימן ז' סעיף י"א ברמ"א**
  - ב. כשהתייחדה עם גוי שהיא חייבת לו ממון ויצא קלא דלא פסיק שזנתה. **סימן ז' סעיף י"א ברמ"א**
  - ג. כשהתייחדה לשם זנות עם ישראל או גוי. **סימן ז' סעיף י"א ברמ"א, ב"ש סקל"ד**
3. באיזה איסור עובר ישראל או כהן שבא על גויה, ומה עונשו בידי אדם ובידי שמים בכל אחר מהאופנים הבאים באות א' ו-ב':
  - א. כשבא על גויה בדרך אישות, בדרך זנות במקרה, או שייחדה לשם זנות. **סימן ט"ז סעיף א'**
  - ב. כשבא על גויה שיש לה בעל. **סימן ט"ז ב"ש סק"ב**
  - ג. באיזה אופן חייב אדם למסור נפש ולא לבוא על גויה. **סימן ט"ז סעיף ב' ברמ"א**
4. להלן נוסח עדות על בעל שמת שנמצאה בשטר בכתב יד ללא חתימה ולא נתקיים בבית דין:

“זכורני איך אני משה בן יעקב שמעתי מהגוי פלוני שהסיח לפי תומו שפגש את יעקב ז"ל בעיירה פלונית וקיבל ממנו דבר מה”

כתוב לפחות חמשה דברים שצריך לדון בהם בכשרותה של עדות זו. **סימן י"ז סעיף י"א, ח"מ סקכ"א וב"ש ס"ק כ"ט ו-ל'**
5. חתן שהגיע לחתונתו בלי טבעת וקידש באחד מהאופנים הבאים, מה דין הקידושין?
  - א. כששאל את טבעת הקידושין מאחר והודיעו שרוצה לקדש בה את האשה. **סימן כ"ח סעיף י"ט**
  - ב. כששאל את טבעת הקידושין מאחר ולא הודיעו שרוצה לקדש בה את האשה. **סימן כ"ח סעיף י"ט**
  - ג. כששאל את טבעת הקידושין מאשה נשואה ללא ידיעת בעלה. **סימן כ"ח סעיף י"ט ברמ"א, ח"מ סקל"ה וב"ש סק"נ**
  - ד. כשקיבל את טבעת הקידושין מהאשה וקידש בה את האשה. **סימן כ"ח סעיף ז' (?)**
6. איש שמינה שליח בארץ ישראל לקדש לו אשה בארצות הברית, ועקב מגפת הקורונה נמנעה יציאת השליח מן הארץ, האם יכולים האיש או השליח למנות שליח אחר בארצות הברית באמצעות שיחת טלפון או אמצעי תקשורת אחר, והאם יש חילוק לענין מינוי זה בין קידושי כסף לקידושי שטר. **סימן ל"ה סעיף ו' ברמ"א, ח"מ סקט"ו וסקט"ז, ב"ש סקט"ו**
7. איש ואשה שהשתדכו, והתחייבו זה לזה בשטר התנאים שמי מהם שיחזור בו מהסכמתו להינשא ישלם לצד שני סכום נכבד בתור קנס. לאחר זמן הודיע האיש כי יסכים לשאת את האשה בתנאי שתמחל לו על כמה מהדברים שהתחייב להם בשטר התנאים, והאשה השיבה שלא תסכים להינשא לאיש אלא אם כן יעמוד בכל התחייבויותיו. עקב חילוקי הדעות הנישואין בוטלו. השב:
  - א. מה תוקף ההתחייבות בקנס, והאם הדבר תלוי בכך שהצדדים קיבלו קניין על ההתחייבות. **סימן נ' סעיף ו' בשו"ע ורמ"א**
  - ב. האם דרישת האיש שהאשה תמחל על כמה מהדברים שהתחייב בהם נחשבת לחזרה

- מהסכמתו להינשא, או שאדרבא התעקשות האשה על כך שהאיש יעמוד בכל התחייבויותיו נחשבת לחזרה מהסכמתה להינשא. **סימן נ' סעיף ו' (?)**
- ג. האם הצד שחזר בו מהסכמתו להינשא חייב לשלם לצד שכנגד את ההוצאות שהוציא עבור סעודת השידוכין. **סימן נ' סעיף ג'**
- ד. האם הצד שחזר בו מהסכמתו להינשא חייב לשלם לצד שכנגד את דמי בושתו בגין ביטול הנישואין? **סימן נ' סעיף ו' וב"ש סקי"ד**
8. הלכה פסוקה היא שאיש שהתנה את הנישואין בכך שהאשה תמחל על עיקר כתובה או חלקה, תנאו בטל והכתובה קיימת. ואף לסוברים שעיקר כתובה מדרבנן, עשו חכמים חיזוק לדבריהם יותר משל תורה. השב: האם כלל הוא בכל מקום שמחילת עיקר כתובה בטלה, או שיוצאים מן הכלל המקרים הבאים:
- א. מחילה בכתב בשעת הנישואין. **סימן ס"ו סעיף ג'**
- ב. מחילה בכתב לאחר הנישואין. **סימן ס"ו סעיף ג', ב"ש סק"ט**
- ג. מחילה בעל פה לאחר מות הבעל או הגירושין. **סימן ס"ו ח"מ סקי"ג וב"ש סק"ט**
- ד. מחילה בעל פה לעת גירושין. **סימן ס"ו ב"ש סק"ט**
- והשב: באופן שמחילת הכתובה אינה מועילה, האם האשה אינה סומכת דעתה ובעילה הבעל היא בעילת זנות, וכיצד יניח הבעל את דעתה של האשה. **סימן ס"ו סעיף ג'**
9. אשה שמרדה בבעלה בטענת מאיס עלי, האם ועד כמה הפסידה את זכויותיה בדברים הבאים: נכסי מלוג בעין ושלא בעין; נכסי צאן ברזל בעין ושלא בעין; כתובה ותוספת כתובה; מתנה שקבלה מהבעל; מזונותיה ומדורה; קבורתה; באופנים הבאים:
- א. כשיש אמתלא מבוררת לטענתה לדעת בית הדין. **סימן ע"ז סעיף ג'**
- ב. כשאין אמתלא מבוררת לטענתה לדעת בית הדין. **סימן ע"ז סעיף ג'**
- ג. כשהתברר ששקרה ואינה מואסת בבעלה. **סימן ע"ז ח"מ סקכ"ה, ב"ש סקכ"ז**
10. אשה נשאה והכניסה לבעלה את הנכסים הבאים כנכסי המלוג:
- מגרש שניתן להכשירו לבניה; קרקע שנמצאת במדינה אחרת; עדר עזים; כלי בית ובגדים; פקדון כספי בבנק; עבדים וגפנים זקנים; פירות מחוברים ופירות תלושים; תכשיטי אשה. כיצד יממש הבעל את זכותו לאכול את פירות נכסי המלוג הללו. **סימן פ"ה סעיפים י"ג, י"ד, ט"ו, י"ח, ח"מ סקמ"ב, ב"ש סק"מ**
11. בעל עתיר נכסים שקנה לאשתו בגדים וכלים במתנה, ופשט את הרגל עקב מגפת הקורונה, ואין לו כדי פרנסתו. האם רשאי למכור או ללוות ולמשכן את הבגדים והכלים לצורך פרנסתו, ומה הדין בדיעבד אם מכר ומשכן. והאם הדין ישתנה במקרים הבאים:
- א. כשהבעל התחייב לאבי האשה לפני נישואיהם שירכוש עבורה את הבגדים והכלים הללו.
- ב. בבגדי שבת ויום טוב.
- ג. בכלים יקרים מזהב ובדולח. **הכל סימן צ' סעיף ט"ו וב"ש סקנ"ב**
12. אלמנה צעירה הופיעה בבית הדין עם ארבעת ילדיה, שלש בנות בגילאים 3,5,7 ובן בגיל שנה, וביקשה שביה"ד ייתן צו ירושה על עיזבון בעלה לפי דין תורה. בדיון התברר שהעיזבון כולל פקדון כספי בסך של 100,000 ש"ח ודירה השווה 200,000 ש"ח. וכן שסך כתובתה ותוספת כתובתה של האלמנה עומד על 100,000 ש"ח. השב: כיצד ביה"ד יחלק את העיזבון ויבטיח את זכויותיהן של האלמנה ושלושת בנותיה. (השאלה אינה עוסקת בדיני שבועות) **סימן ק' סעיף א' וסימן קי"ב סעיף א' וסעיף ז' (?)**
13. לדעת מרן השו"ע שבעל רשאי לגרש את אשתו בעל כורחה בזמן הזה, האם יכולה האשה להתנות את הגירושין בכך שהבעל ישלם לה את כתובתה ונדונייתה. יש להתייחס בפירוט לשלשת המצבים הבאים:
- א. באיש ואשה שנישאו בזיווג ראשון, ונמצא באשה מום גדול, שלפי דין היא חייבת לקבל את גיטה. **סימן קי"ט סעיף ו' ברמ"א, ח"מ סק"ה וב"ש סק"ו, ובסימן קי"ז סעיף י"א וח"מ סקכ"ג**
- ב. באיש ואשה שנישאו בזיווג שני, והבעל שונא את האשה, שלפי דין הוא רשאי לגרשה. **סימן קי"ט סעיף ג'**

- ג. באשה שחלתה, שלפי דין אין ראוי לבעל לגרשה. **סימן קי"ט סעיף ו' ברמ"א וב"ש סק"ו**
14. מומר שגירש את אשתו וכתב בגט את שמו באחד מהאופנים הבאים:  
א. כתב שם ישראל והשמיט שם עכו"ם, ושם ישראל לא נשתקע. **סימן קכ"ט ב"ש סק"י**  
ב. כתב שם ישראל והשמיט שם עכו"ם, ושם ישראל נשתקע. **סימן קכ"ט ב"ש סק"י,**  
**באה"ט סק"ו חולק**  
ג. כתב שם ישראל והשמיט שם עכו"ם, וכתב וכל שום. **סימן קכ"ט ב"ש סק"י**  
ד. כתב שם עכו"ם, וכתב שם ישראל בדמתקרי. **סימן קכ"ט סעיף ה' בשו"ע**  
ה. כתב שם עכו"ם לחוד. **סימן קכ"ט באה"ט סק"ח**  
ו. כתב שם עכו"ם וכתב וכל שום. ??  
ז. כתב שם עכו"ם וכתב וכל שום, ובאותו המקום המלכות מקפידה שלא להזכיר את שם ישראל. **סימן קכ"ט ב"ש סקי"ב**  
השב: האם הגט כשר או פסול באופנים הנ"ל, ובאופן שהגט כשר, האם ראוי לעשות כך לכתחילה. **סימן קכ"ט סעיף ה' וב"ש סק"י.**
15. כתב בשו"ע שנהגו שאף בעל שמגרש את אשתו מרצון עושה ביטול מודעות. השב: האם ואיזו תועלת יש בביטול זה:  
א. לדעת הרמב"ם שסובר שמודעה מבטלת את הגט אף שלא במקום אונס.  
ב. לדעת הרשב"ם שסובר שמודעה מגלה על קיומו של אונס. **סימן קל"ד ב"ש סק"ב.**
16. לבעל שכיב מרע שאין לו זרע של קיימא יש אח מומר במדינת הים שמסרב לקיים את מצוות החליצה, והבעל חושש שאם יגרש את אשתו בלי תנאי ויקום מחליו, תסרב האשה לחזור אליו. השב:  
א. איזו תקנה עשו הראשונים באופן שהבעל מבקש לגרש את אשתו על תנאי שימות מחליו. **סימן קמ"ה סעיף ה'**  
ב. איזו תקנה עשו הראשונים באופן שהבעל מגרש את אשתו בלי תנאי. יש להתייחס למחלוקת האחרונים בכשרותו ד'גט דווינא', ולפרש את תקנת הראשונים לפי שתי הדעות העיקריות באחרונים בכשרותו של הגט. **סימן קמ"ה סעיף ט', סימן קמ"ג פת"ש סק"א**  
ג. באיזה אופן כתבו האחרונים שגירושין על תנאי עדיפים לדברי הכל. **סימן קמ"ה פת"ש סק"ו**
17. בעל סירב לתת גט לאשתו, בניגוד לפסק דין של ביה"ד שבו נקבע שהוא אחד מאותם שנאמר עליהם במשנה בכתובות 'יוציא ויתן כתובה'. השב: האם ביה"ד רשאי לנקוט כנגדו בפעולות הבאות: לכפותו בשוטים; לקרותו עברייך; לנדותו ולהחרימו; להטיל עליו הרחקות דר"ת; לכפותו שיקיים את חובותיו כלפי אשתו או שיגרשה (כפיה בדרך ברירה); לחייבו לשלם לאשה את כתובתה ונדונייתה. **סימן קנ"ד סעיף כ"א בשו"ע ורמ"א.**
18. יבם שהוא אטר רגל, האם וכיצד חולץ ליבמתו, במקרים הבאים:  
א. כאשר אין למת אח אחר.  
ב. כאשר יש למת אח אחר שאינו אטר במקום קרוב.  
ג. כאשר יש למת אח אחר שאינו אטר במדינת הים או שהוא קטן.  
יש לכתוב בפירוט כיצד היבמה חולצת ליבם לפי כל אחת מהשיטות, ומה היתרון שיש במעשה החליצה לפי כל אחת מהשיטות. **סימן קס"ט סעיף כ"ה, ופירוש סדר חליצה אות מ' ובאה"ט סקכ"ז שם.**

## מבחן אבן העזר – חשוון תשפ"א

### 1. פצוע דכא

- א. מה דין פצוע דכא בידי שמים? ואם נפצע בעקבות חולי? **סימן ה' סעיף י'**  
ב. פרט דין נחסרה ביצה אחת. **סימן ה' סעיף ז'**

- ג. מה דין ספק פצוע דכא? **סימן ה' פת"ש סק"ג**  
ד. האם מותר לפצוע דכא לשאת ממזרת? **סימן ה' סעיף א' בשו"ע ורמ"א**
2. **ספק ממזר**  
א. לדעה שכל הספקות מדאורייתא לקולא, מה החידוש בספק ממזר שהוא מותר? מה הנפקא מינה לדינא (ציין לפחות שנים)? **סימן ד' פת"ש סקכ"ז**  
ב. מה דין ממזר ודאי בשפחה או ממזרת ודאית בעבד, ומה הדין במקרים אלו בספק ממזר/ת? **סימן ד' סעיף כ', ב"ש סקל"ב ובאה"ט סקכ"ד**  
ג. מדוע האם נאמנת להכשיר את הוולד ולומר "לכשר נבעלתי"? האם יש מקרים שהיא נאמנת לפסול? **סימן ד' סעיף כ"ו וב"ש סקל"ט**
3. **הבחנה ומינקת חברו**  
במספר מקרים בהם אסור לשאת אישה: ימי הבחנה, מעוברת חברו ומינקת חברו, פרט בכל המקרים מה הדין אם עבר וקידש או נשא את האשה הזו בשוגג או במזיד. **סימן י"ג סעיף י' בשו"ע ורמ"א וב"ש סקט"ז; ושם סעיף י"ב בשו"ע ורמ"א**
4. **גוי מסל"ת**  
א. מה הוא נוסח האמירה שלו עליו ניתן להסתמך להיתיר? **סימן י"ז סעיף י"ד**  
ב. כיצד מוגדר "לפי תומו", האם ניתן לשאול אותו לפני האמירה או לאחריה? **סימן י"ז סעיף ט"ו בשו"ע ורמ"א**  
ג. כיצד לנהוג בהיתר עגונה במקום שבו יש מחלוקת הפוסקים? **סימן י"ז סעיף ט"ו ח"מ סקל"א וב"ש סקמ"ז**
5. **קידושין במלווה**  
א. קידשה במלווה שהיא חייבת לו באלו מקרים מקודשת? **סימן כ"ח סעיף ז'**  
ב. מה דין קידשה בהנאת מחילת מלווה? **סימן כ"ח סעיף י' ב"ש סקכ"ח**  
ג. קידשה במשכון שלה או של אחרים מה הדין? **סימן כ"ח סעיפים י"א, י"ב**
6. **קידש בחפץ פחות משווה פרוטה**  
א. האם הקידושין חלו? מהתורה או מדרבנן, ובאלו תנאים? **סימן ל"א סעיף ג' ב"ש סק"ו פת"ש סק"ו**  
ב. אם אדם אחר קידש אותה מה הדין ומה דין הילד מהשני? **סימן ל"א סעיף ד' ח"מ סקי"א**  
ג. ובעקבות כך – אדם קידש אשה ספק קידושין ולאחר מכן אדם אחר נשא אותה האם נאסרת על שניהם? **סימן ל"א ב"ש סק"י**
7. **ביטול קידושין**  
א. התנה עמה שאין עליה מומין ונמצאו, באלו מקרים הקידושין בטלים? **סימן ל"ט סעיף ג' ב"ש סק"ח**  
ב. נמצאו בה מומין והאשה טוענת שהמומין נולדו אחרי האירוסין, מה הדין? **סימן קי"ז סעיף ח'**  
ג. מה הדין המקדש אשה סתם ונמצאו בה מומין? **סימן ל"ט סעיף ה'**
8. **מזונות אשה וילדים**  
א. מותר מעשה ידיה ומותר מזונות – מה דינם? **סימן פ' סעיף א' ח"מ סק"ב וב"ש סק"ב, סימן ע' סעיף ג' ופת"ש סק"א**  
ב. באלו מקרים לא יהיו מזונות ומעשה ידים. פרט! **סימן ס"ט סעיף ד' בשו"ע, סימן פ' סעיף ט"ו ברמ"א**  
ג. מה גיל הילדים אותם חייבים לזון, פרט את הכללים לפי הגילאים השונים. **סימן ע"א סעיף א'**  
ד. מה מקור החיוב במזונות ילדים ומה הנפקא מינה הנובעת מכך. **סימן ע"א סעיף א' ח"מ סק"א ב"ש סק"א**  
ה. האם זנים ילדים מרכוש של אדם שהלך למדינת הים או נשתטה? **סימן ע"א סעיף ב' בשו"ע ורמ"א, סימן ע"א סעיף ג'**
9. **עדות מיוחדת, פרט הדין בכל המקרים הבאים:**  
א. עדי כיעור. **סימן י"א סעיף א' ברמ"א**

- ב. עדי טומאה. **סימן י"א סעיף א' ח"מ סק"ז**  
ג. עדי חתימה. **סימן קל"ג ב"ש סק"א**  
ד. עדי מסירה. **סימן קל"ג ב"ש סק"א**  
ה. מסירת מודעא על גט. **סימן קל"ד סעיף א' ברמ"א**  
ו. תנאי שונה בגט (כשהתנה בגט שני תנאים שונים בפני שני כתי עדים, ע"א מכאן וע"א מכאן) **סימן קמ"ג סעיף י'**  
ז. התגרשה מבעלה וע"א מעיד שנתייחדה שחרית וע"א מעיד שנתייחדה עמו ערבית. **סימן קל"ג ב"ש סק"א**
10. **כתובת אלמנה**  
זוג שבאו ממשפחות אמידות וכתב הבעל לאשתו כתובה בסך של מיליון ש"ח, לימים מת הבעל מתוך חולי מתמשך או בפתע פתאום, ולאחר מותו בטרם גביית הכתובה נתנה האשה לקרוביה מנכסי בעלה רכב או דירה בירוחם או דירה בירושלים, האם מתנתה קיימת? פרט הדין בכל האפשרויות הנ"ל עם מקורות וראיות הפוסקים! **סימן צ"ו סעיף ה' בשו"ע ורמ"א**
11. **נתן לאשתו מגרש, פרט הדין במקרים הבאים:**  
א. מכרה האשה את המגרש, אם הבעל יכול להוציא מהלקוחות. **סימן צ' סעיף ט'**  
ב. מתה האשה, מי יורש את המגרש. **סימן פ"ה סעיף ז'**  
ג. בנה על המגרש בית והתגוררו בו שניהם, האם נוטל הוצאותיו לאחר הגירושין? ?? ומה הדין אם היה המגרש נכסי מלוג של האשה ובנה עליו בית, אם נוטל הוצאותיו לאחר הגירושין? **סימן פ"ח סעיף ז' ח"מ סקי"א וב"ש סקי"א**
12. **מעשה ידיה**  
א. נמצאו ביד האשה חפצים או כספים, והבעל טוען ברי או שמא מעשה ידיה הם, והאשה טוענת מתנה הם, או מתנה על מנת שאיו לבעלה רשות בהם, או אתה נתת לי במתנה, מה הדין בכל אחת מהאפשרויות? **סימן פ"ה סעיף י"ב ח"מ סקכ"ז וב"ש סקכ"ה**  
ב. ומה הדין אם נמצא ביד אלמנה חפצים או כספים, והיורשים טוענים מעשה ידיה הם, והיא טוענת של הם שניתו לה במתנה. **סימן פ"ה באה"ט סקי"ז**
13. **מתנה**  
א. נתן לאשתו בגד ספורטיבי או בגד שבת או טבעת יהלום, לימים הדרדר מצבו ומכר את הבגדים או הטבעת, האם המכר חל? **סימן צ' סעיף ט"ו ח"מ סק"ן וב"ש סקנ"ב**  
ב. ומה הדין בכל הנ"ל אם רק קנה לאשתו ועוד לא נתן לה, ומכרם, האם המכר חל? **סימן צ' סעיף ט"ו ח"מ סק"ן וב"ש סקנ"ב**  
ג. ומה הדין אם הקרובים נתנו לה בגדים ותכשיטים, ומכרם? **סימן צ' סעיף ט"ו**
14. **כתיבת גט**  
אשה שעלתה מחו"ל ובעלה שלח לה גט ונמצאו בו אותיות דבוקות בטופס או בתורף וגם היה כתוב בכתב רש"י, ואין אפשרות להשיג גט אחר, האם האשה מותרת בגט זה, וכיצד? **סימן קכ"ה סעיף ו' ח"מ סק"ט, וסימן קכ"ו סעיף א' פת"ש סק"ג**
15. **חיוב גט**  
זוג שלא נפקדו, והתברר כי חוסר תנועתיות בזרעו של הבעל מונע הריון, וקיים פתרון לכך על ידי הפריה חוץ גופית, מתי, והאם בית הדין יקבל את תביעת הגירושין של האשה? פרט! **סימן קנ"ד סעיף ו'**
16. **עדי הגט – מה הדין:**  
א. גט שהיו בו רק עדי חתימה או רק עדי מסירה? **סימן קל"ג סעיף א'** האם הדין שונה בגט שליוחות? **סימן קמ"א סעיף י"ב**  
ב. גט שעדי חתימה לא חתמו לשם הבעל, והיו עדי מסירה? **סימן קל"א סעיף ו'**  
ג. גט שחתמו בו עדי חתימה אחד כשר ואחד פסול והיו עדי מסירה? **סימן קל"א סעיף ו' ב"ש סק"ז**  
ד. גט שחתם עליו עד אחד כשר והיו עדי מסירה? **סימן קל"א סעיף ו' ב"ש סק"ז**
17. **יבום וחליצה**  
א. בזמן הזה שיש חרם שלא לשאת שתי נשים, בחור שנפלה לו יבמה, האם מותר לו

- לשאת אשה אחרת לפני שיחלוץ? **סימן א' (באה"ט סקכ"א לגבי קטן כהאי גוונא)**  
**פת"ש סקט"ו**  
ב. יבם שמסר מודעא על חליצה, האם החליצה בטלה או פסולה? ומתי חליצתו כשרה?  
**סימן קס"ט סעיף י"ג**  
ג. אשה שמשו עם בעלה בליל טבילה ויצא לדרך ול"ע מת בתאונת דרכים, והתברר שהתעברה, האם זקוקה לייבום? ומה הדין אם התעברה לאחר מיתתו באמצעות זרע שהוקפא בחיי חיותו? **סימן קנ"ו סעיף ד' ופת"ש סק"ה**  
ד. הניח בן גוסס או טרפה, האם אשתו זקוקה לייבום? **סימן קנ"ו סעיף ג' ורעק"א**  
18. **יבם מומר**  
א. נפלה לפני יבם מומר ונישאת לשוק ללא חליצה מה דינה? והאם יש חילוק בין אם היה מומר בשעת נישואיה או המיר רק אחר נישואיה? **סימן קנ"ז סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**  
ב. היה היבם מומר וחלץ, מתי לא תהיה מותרת להינשא? **סימן קנ"ז סעיף ד' ברמ"א**  
ג. אשה שבאה להינשא למי שיש לו אח מומר איזה תקנה יש שלא תזקק לחליצתו? **סימן קנ"ז סעיף ד' ברמ"א**

## מבחן אבן העזר – אב תשפ"א

1. **גוי הבא על בת ישראל**  
הבא את מקור הדין ואת שיטות הראשונים והפוסקים בהתייחס לשאלות הבאות:  
א. מה דין האשה והאם יש נפ"מ בין רווקה לאשת איש? **דין האשה – תוס' כתובות ג' ע"ב**  
ב. מהו מעמדו ודינו של הוולד לקהל ולכהונה? (לכתחילה ובדיעבד) **סימן ד' סעיף ה' (וסעיף י"ט)**  
ג. האם בזמן הזה ניתן להתיר לכתחילה נישואי כהן לבת שנולדה לבת ישראל מגוי? **סימן ד' ח"מ סק"ג וב"ש סק"ב** ומה הדין כאשר כבר נשא אותה אזרחית? ??  
2. **פנויה שנתעברה**  
א. האם נאמנת להכשיר את הוולד לבוא בקהל ומה הדין ברוב פסולים? נמק ופרט. **סימן ד' סעיף כ"ו ב"ש סקל"ט**  
ב. מה דין הוולד כשהאם מתה ואיננה לפנינו? **סימן ד' סעיף כ"ו, מתה - ??**  
ג. האם אסופי שהוכח שלא הושלך למיתה מותר לבוא בקהל או שמא יש בו דין שתוקי?  
**סימן ד' סעיף ל"א**  
3. **אחד לבעל ואחד לבעל**  
הבא את מקור הדין וטעמו ואת סברות הראשונים והפוסקים בהתייחס למקרים הבאים:  
א. אשת ישראל / אשת כהן שנאנסה – מה דינה לבעל ולבעל? **סימן ו' סעיף י', י"א, באה"ט סקכ"א**  
ב. זינה עם אחות אשתו וגירשה בעלה – האם מותר לו לשאתה לאחר מיתת אשתו? **סימן ט"ו סעיף כ"ח ברמ"א; סימן קע"ח סעיף י"ט ברמ"א**  
ג. אשת איש שזינתה עם גוי, גירשה בעלה ונתגייר הגוי – האם מותר לו לשאתה? **סימן קע"ח סעיף י"ט**  
ד. כשנאסרה כבר לבעל מבעל ראשון – האם נאסרת לבעל שני? **סימן י"א באה"ט סק"ב וסימן קע"ח באה"ט סק"י**  
ה. זינתה ברצון והוברר שבשעת הזנות בעלה כבר שבק חיים לכל חי. **סימן י"א פת"ש סק"ג**  
4. **דין הבחנה**  
א. מהו מקור תוקף וטעם דין הבחנה. הדגם ונמק בהתייחס למקרים הבאים: **סימן י"ג ב"ש סק"א**

1. גוי וגויה שהתגיירו ומבקשים להינשא זל"ז כדמו"י. **סימן י"ג סעיף ה'**
2. גיורת זקנה. **סימן י"ג פת"ש סק"ו ודגמ"ר**
3. מחזיר גרושתו. **סימן י"ג סעיף ד'**
4. אשה שנאנסה תחת בעלה. **סימן י"ג סעיף ו' ברמ"א**
- ב. האם ניתן להקל בהבחנה בזמן הזה לאחר בדיקת מעבדה השוללת קיומו של הריון.  
**סימן י"ג ח"מ סק"ג וב"ש סק"ו**
5. **נישואין אזרחיים**  
הבא את צדדי הדיון והספק אודות מעמדם ותוקפם ההלכתי של 'נישואין אזרחיים', בהתייחס לשאלות הבאות:  
א. האם הם זוקקים גט? **סימן קמ"ט סעיף ה'**, ו' האם ללא גט יהיה חשש ממזרות כלפי בנים מבעל שני? **סימן ד' סעיף י"ג**  
ב. האם האיש מחוייב במזונות האשה? **סימן ס"ט סעיף א'**, ב'  
ג. האם אשה שקיבלה גט לאחר 'נישואין אזרחיים' מותרת לכהונה? **סימן ו' סעיף א' ברמ"א, ח"מ סק"ב וב"ש סק"ג**  
ד. האם אשה שהייתה נשואה אזרחית לאיש שנפטר ללא זרע של קיימא זקוקה לחליצה?  
**סימן קס"ט סעיף ח' דדווקא אשתו**  
**חתן שכח את טבעת הקידושין בביתו**
6. א. האם יכול לקדש את האשה ע"י טבעת שאולה מאשה אורחת שהיא עצמה שאלה את הטבעת מחברתה הרווקה או הנשואה? **סימן כ"ח ב"ש סקמ"ח**  
ב. האם יכול לקדש את האשה בטבעת שקיבל מחבירו במתנה על מנת להחזיר? **סימן כ"ח ב"ש סקמ"ח**  
ג. האם יכול לקדש את האשה ע"י שיקנה לה את טבעת הקידושין שבביתו, בקניין סודר?  
**סימן כ"ט ב"ש סק"ב, סק"י**
7. **קידושין**  
א. האם יש לחוש להצעת נישואין' בפני עדים במסגרתה העניק החתן לכלה המיועדת טבעת ואמר לה 'התינשאי לי'? **סימן כ"ז סעיף ג' ברמ"א**  
ב. מה דין הקידושין של בחור שהציג עצמו בפני הכלה כתלמיד חכם מופלג והוברר שאפילו צורתא דשמעתתא אינו יודע? **סימן ל"ח פת"ש סקי"ד**  
ג. מה תוקפם של נישואין פרטיים ומה תוקפם של נישואין פיקטיביים שנעשו אך לשם הסדרת אשרת תושבות קבע? **סימן כ"ו סעיף א'**
8. **עדות קידושין**  
א. האם צריך וראוי להקפיד על ייחוד עדים בקידושין? **סימן מ"ב סעיף ב', ד' ופת"ש סקי"א**  
ב. האם קידושין מתקיימים בעדות ידיעה ללא ראיה? השב בהתייחס למקרים הבאים: כלה שפניה היו מכוסות בשעת הקידושין ורק אחר שהלכה גילו העדים את פניה להעיד שהיא המתקדשת, דין 'הן הן עידי ייחוד', עדים שלא ראו את רגע נתינת הטבעת ממש.  
**סימן מ"ב סעיף ד' בשו"ע ורמ"א, ב"ש סקי"ב**  
ג. מה הדין בחופה רבת משתתפים בה החתן ייחד עדים אך לאחר מכן הוברר כי אחד העדים שיוחדו לעדות הוא קרוב? **סימן מ"ב פת"ש סקי"א**
9. **כתובה**  
א. האם ובאיזה אופן יש להתיר לחתן להתייחד עם כלתו ללא שטר כתובה? **סימן ס"ו סעיפים א', ב'**  
ב. מהו שיעור הכתובה בבעולת עצמו ובאנוסה? **סימן ס"ו פת"ש סק"ה**  
ג. האם מועיל תנאי לפיו לא יתחייב הבעל בשאר כסות עונה ועיקר כתובה? **סימן ס"ט סעיף ו'; סימן ל"ח סעיף ה'**
10. **מזונות אשה**  
א. מהו גדר ותוקף חיוב הבעל במזונות האשה (דאורייתא, דרבנן ועוד) והנ"מ לדינא.  
**סימן ס"ט ח"מ סק"ג; סימן ע' פת"ש סק"ג**  
ב. באיזה אופן יפטר הבעל מחיוב מזונות לאשתו? הבא 3 דוגמאות. **סימן ע' סעיפים ח',**

- ט', י"ב ברמ"א  
ג. האם ניתן לחייב/לכפות בעל לגרש את אשתו באופן שאיננו זן אותה כראוי לה? **סימן ע'**  
**סעיף א' ופת"ש סק"ב**  
11. **מזונות ילדים**  
א. מהו גדר ותוקף חיוב האב במזונות ילדיו בגילאים השונים. **סימן ע"א סעיף א'**  
ב. האם אב חייב במזונות בנו מפנויה ומאשת איש? **סימן ע"א סעיף ד'**, **ח"מ סק"ז**  
**וב"ש סק"ח [אינה אשתו – סימן ד' סעיף ט"ו]**  
ג. האם אב מחוייב במזונות בן מרדן? **סימן פ"ב ח"מ סק"ט וב"ש סק"ח**  
ד. האם יש בסיס הלכתי לחיובה של האם במזונות ילדיה? **סימן ע"א ח"מ סק"א וב"ש סק"א**  
12. **מורד/ מורדת**  
א. מה דין אשה המורדת על בעלה בטענת 'מאיס עלי' באמתלה מבוררת? **סימן ע"ז סעיף ג' ח"מ סק"ה וב"ש סק"ז**  
ב. מה דין חיובי בעל המורד מתשמיש בזמן הזה באופן שרוצה לגרש ולתת את כתובתה?  
**סימן ע"ז סעיף א'**  
ג. האם בעל מורד יורש את אשתו? **סימן צ' סעיף ה' ברמ"א**  
13. **עובר/עוברת על דת**  
באר את יסוד דין עוברת על דת בהתייחס לשאלות הבאות:  
א. האם אשה שעשתה הפלה בלי ידיעת בעלה מפסידה את כתובתה? ??  
ב. האם כשהבעל ידע שהאשה משמשתו נדה מפסידה את כתובתה? **סימן קט"ו פת"ש סק"ג**  
ג. האם ניתן לחייב בעל העובר על דת בגט? **סימן קט"ו ח"מ סק"א וב"ש סק"א**  
14. **גיטין**  
א. ציין שתי דוגמאות בהן יוחל על הבעל דין – מותר, מצוה, חובה, כפיה – לגרש את אשתו? **סימן קנ"ד סעיפים א', כ"ד**  
ב. האם ניתן להתלות ולעכב את סידור הגט עד תשלום הכתובה? **סימן קי"ט סעיף ו' ברמ"א, ח"מ סק"ה וב"ש סק"ו**  
ג. האם מועיל להקנות לאשה את הגט בדרכי הקניינים או שצריכים דווקא נתינה לידה? והאם צריך להקפיד שכל הגט יהיה בידה? **סימנים קל"ח, קל"ט; סימן קל"ט פת"ש סק"ד**  
15. **כתיבת וסידור הגט**  
א. האם הבעל או האשה יכולים לכתוב את הגט בעצמם? **סימן קכ"ג סעיף א'**  
ב. מה דינו של גט שנכתב ע"י הסופר בשעת לילה מאוחרת, **סימן קכ"ג סעיף ה' ברמ"א, ח"מ סקי"ג וב"ש סק"ט**, בעשר שורות, ללא שרטוט, **סימן קכ"ה סעיף י"ב, ב"ש סקי"ט**, ועוד הפליא לעשות עת יצא בכתיבת הגט מחוץ לשיטין? **סימן קכ"ה פת"ש סק"כ**  
ג. מה הדין כאשר הבעל נתן את הגט לידיה של האשה ללא אומר ודברים? **סימן קל"ו סעיף א' ב"ש סק"א**  
16. **מצוות חליצה**  
א. האם יש מצוות חליצה באופן שהאשה איננה רוצה כלל להינשא? **סימן קס"ה סעיף ג'**  
ב. אדם נפטר ללא זרע והשאיר אחריו שני אחים, הגדול נשוי והצעיר רווק. איזו חליצה עדיפה? **סימן קס"א ב"ש סק"ז** האם דין זה תלוי בחדר"ג? **סדר חליצה פת"ש סק"י**  
ג. מה דין חליצת נידה ומה דין חליצה בתוך ג' חודשים – לכתחילה ובדיעבד? **סימן קס"ד סעיף א' וד'**  
17. **הרכב בית דין**  
א. האם צריך בי"ד של שלושה להיתר עגונה? **סימן י"ז סעיף ל"ט**, **ח"מ סקע"ח וב"ש סק"כ"ד**  
ב. האם צריך בי"ד של שלושה לסידור הגט? **סדר הגט פת"ש סק"ח**  
ג. האם צריך בי"ד של שלושה לחליצה? **סימן קס"ט סעיף א'**

18. **האם אשת איש נאסרת על בעלה, באופנים הבאים:**  
א. זינתה בשוגג. **סימן קע"ח סעיף ג' ברמ"א**  
ב. סברה שמותר. **סימן קע"ח סעיף ג' ברמ"א**  
ג. להצלת כלל ישראל. **סימן קע"ח ב"ש סק"ד**  
ד. התירו לה בי"ד בטעות להינשא. **סימן י"ז סעיף נ"ח**

## מבחן אבן העזר – אב תשפ"ב

1. **מהו דין זיכוי גט לאשה במקרים הבאים: פרט ונמק!**  
א. אשה שהמירה דתה, האם במקרה זה יש צורך בהיתר מאה רבנים ומדוע? **סימן א' סעיף י' ברמ"א ופת"ש סקכ"א**  
ב. זינתה ונאסרה על בעלה או גרושה שנישאה לכהן? **סימן א' פת"ש סקכ"ב**  
ג. במקום קטטה ותובעת להתגרש או באשת בעל מוכה שחין? **סימן ק"מ סעיף ה'**  
ד. שכיס מרע שזיכה גט לאשתו כדי שלא תזדקק ליבום? **סימן קמ"ה סעיף י' חדר"ג**
2. **א. האם ניתן למחול על חדר"ג (לגרש אשה בעל כרחיה, או לשאת שתי נשים) והאם כלה זמן החרם בשני החרמות? סימן א' סעיף י' בשו"ע ורמ"א ופת"ש סקט"ז וסקי"ט;**  
**סימן קי"ט סעיף ו' ברמ"א (ועיין סימן קט"ו ב"ש סק"ז)**  
ב. האם רבינו גרשום החרים שלא לגרש אשה בעל כרחיה כשעברו עשר שנים ולא ילדה, ומה הדין באופן שהמניעה היא ממנה? **סימן א' פת"ש סקט"ז**  
ג. מה הדין במקרה הנ"ל באופן שיש בין הצדדים קטטה? **סימן קע"ח סעיף ט' ברמ"א (?)**  
ד. גט שניתן לאשה ונמצא בו פסול, האם כופין את האשה לקבל את גיטה בשנית? **סימן קכ"ב סעיף א' (?)**
3. **באו עדים על אשת איש שזינתה**  
א. האם צריכים דרישה וחקירה? ומה הדין אם לא דרשו וחקרו או שדרשו וחקרו ואמר אחד העדים איני יודע? **סימן י"א סעיף ד' פת"ש סקט"ז**  
ב. האם מקבלים עדות על אשה שזינתה שלא בפני בעלה או שלא בפניה או שלא בפני הבועל? **סימן י"א ח"מ סקי"א וב"ש סקט"ז**  
ג. מה הדין באופן שקבלו עדות לפסול עדים שלא בפניהם? **סימן י"א פת"ש סקי"ח**
4. **נטענת ונבעלה לגוי**  
ישראלית פנויה שנבעלה לגוי או באופן שנטען שנבעלה לגוי, והלה התגייר, האם מותרים הם להינשא לכתחילה ובדיעבד? **סימן י"א סעיף ו'**  
ב. אשת איש שזינתה עם גוי וגירשה בעלה, האם אסורה לבעל ולבועל לכשיתגייר? והאם הדין בזה תואם את הדין הנ"ל בסעיף א'? **סימן קע"ח סעיף י"ט**
5. **האם אשה גובה את כתובתה במקרים הבאים: נמק!**  
א. קטלנית שהוחזקה בב' פעמים או מינקת תוך כ"ד חודש? **סימן ט' סעיף א'; סימן י"ג סעיף י"ב**  
ב. הבעל טבע במים שאין להם סוף? **סימן י"ז סעיף ל"ה**  
ג. באופן שדינה שלא תינשא רק משום לזות שפתיים? **סימן קט"ו סעיף ה'**  
ד. יבמה שילדה ספק נפל? **סימן ק"ס סעיף ג' ברמ"א**
6. **מה הדין כשעשה תנאי בקידושין במקרים הבאים: נמק!**  
א. הרי את מקודשת לי על מנת שאני עני ונמצא עשיר, האם היא מקודשת או לא? **סימן ל"ח סעיף כ"ד**  
ב. קדשה על מנת שאין בה מומין והיו בה מומין באותה עת, ונתרפאה מהם אחר הקידושין אחר שנודע לו מהם או קודם שנודע לו מהם? ומה הדין באופן שהיה לה חולי

- נכפית קודם הקידושין ונתרפאה הימנו קודם הקידושין? האם הדין שונה בהתנתה האשה על מנת שאין בו מומין? **סימן ל"ט סעיף ו' ח"מ סק"י וב"ש סקי"ז**
- ג. קידש על תנאי ונאנס ולא קיים התנאי, האם מקודשת? **סימן ל"ח סעיף א' ח"מ סק"א וב"ש סק"א**
- ד. קידש אשה והתנה עמה על מנת שיגרשנה בזמן פלוני, האם התנאי קיים? **סימן ל"ח פת"ש סק"א**
7. **האם חוששין לקידושין במקרים הבאים: נמק!**
- א. עד קידושין החשוד על העריות או בא על הערוה? **סימן מ"ב סעיף ה', ח"מ סקי"ד, ב"ש סק"כ**
- ב. קידש בפני עדים רשעים או אנוסים מחמת נפשות? **סימן מ"ב סעיף ה'**
- ג. עדים פסולים מדרבנן בקידושי דרבנן? ומה הדין בקידושי כסף בפני קרוביו מאמו? **סימן מ"ב סעיף ה' ופת"ש סק"ה**
- ד. קידש בפני עד שהוא קרוב שני בשני בחד בעל כאשתו? **סימן מ"ב פת"ש סק"א**
8. **האם חל במקרים הבאים דין מורד/מורדת**
- א. הוא בבגדו והיא בבגדה? **סימן ע"ו סעיף י"ג ח"מ סק"כ וב"ש סקי"ט**
- ב. מורדת לכופ את בעלה לזונה? **סימן קנ"ד פת"ש סקי"ו**
- ג. במיעוט מהעונות הקבועות או ברוצה האיש לקרב עונתו יותר מהעונה הקבועה? **סימן ע"ו סעיף י"ג ח"מ סק"כ, סימן ע"ז באה"ט סק"ז**
- ד. במורדת או מורד מחמת תשישות כח או חולי? **סימן ע"ו סעיף י"א ב"ש סקי"ז**
9. **מזונות ומדור אלמנה**
- א. האם היורשים יכולים לפרוע לאלמנה את כתובתה ולהיפטר בכך ממזונותיה? פרט!  
**סימן צ"ג סעיף ג'**
- ב. מה הדין לענין מדור האלמנה ומדוע? **סימן צ"ד ב"ש סק"א**
- ג. מנה ג' תנאים בהם אלמנה מפסידה מזונותיה בתביעת כתובה מהיורשים? ומה הדין באופן שתבעה כתובה והיורשים אינן רוצים לפרוע לה את הכתובה או באופן שאין להם לשלם? **סימן צ"ג סעיף ה' ב"ש סקי"ג**
10. **קבורת אשתו פדיונה**
- א. האם חל דין עולה עמו ואינה יורדת לאחר מיתת אחד מבני הזוג? **סימן פ"ט סעיף א'**
- ב. בעל שקבר את אשתו והוציאה אחרים מקברה, האם חייה לקוברת שוב? **סימן פ"ט פת"ש סק"א**
- ג. בעל שנשבית אשתו ופדאה ונשבית שוב, האם חייב לפדותה שוב? **סימן פ"ט פת"ש סק"א**
11. **כתיבת השמות בגט**
- א. מה דין שינה שם האב בגט? ומה הדין בכה"ג במקום עיגון או בגט ע"י שליח? **סימן קכ"ט סעיף ט' ב"ש סקי"ז ופת"ש סקי"ט**
- ב. האם יש לכתוב כהן או לוי בגט? ומה הדין בכתב כהן או לוי לישראל? **סימן קכ"ט סעיף ז' ברמ"א**
- ג. פנוי ופנויה שהודו על ולד שנולד מהם וכשגדל הילד ובא להתגרש, האם יש לכתוב שם אביו בגט? **סימן קכ"ט סעיף ט' בשו"ע**
12. **מומר**
- א. האם מומר או מחלל שבת בפרהסיא כשר לשליחות בגט? **סימן קמ"א סעיף ל"ג בשו"ע ורמ"א**
- ב. האם מומר כשר לכתיבת גט? **סימן קכ"ג סעיף א'-ב'**
- ג. נפלה לפני יבם מומר, האם מותרת ללא חליצה? ומה הדין בדיעבד כשנישאה ללא חליצה? **סימן קנ"ז סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
13. **הכרת שמות האיש והאשה**
- א. במה צריכים הסופר והעדים להכיר את האיש והאשה? באר! **סימן ק"כ סעיף ג' בשו"ע ורמ"א**
- ב. מה דין גדר לשמה בכתיבת גט? **סימן קל"א סעיפים א'-ד'** ומה הדין בגט שנכתב

- ונחתם על פיהם של בני הזוג בלבד שבדיעבד התברר שהשמות נכתבו כראוי? **סימן ק"כ ח"מ סק"א**
- ג. מה הדין בהכרת שמות האיש והאשה עפ"י קרובים או על פי תעודת זהות או על פי כתובה? נמק! **סימן ק"כ סעיף ג' ופת"ש סקי"ב וסימן קס"ט פת"ש סקי"א**
- ד. האם הבעל או האשה נאמנים להעיד על שם האבא או על שם חותנם? **סימן ק"כ סעיף ג' ברמ"א, ח"מ סק"י ורעק"א**
14. **גט מוטעה**
- א. שכיב מרע שאומרים לו שיגרש את אשתו כדי שלא תזדקק לחליצה ושאם יבריא – אשתו תחזור אליו, ואמר לפני הגט שנותן את הגט ללא תנאי, ולאחר שהבריא האשה לא חזרה. האם הגט גט? ומה הדין בכה"ג כשקבלו בחרם או שנתנו משכונות להסכמתם?  
**סימן קמ"ה סעיף ט' ברמ"א ב"ש סקט"ז**
- ב. התנה בגט שהאשה תתן לו חפצים מסויימים ונתנום לו וגרשה ללא תנאי ולאחר הגט מצא שאחד החפצים מקולקל וטענתו נתן את הגט על תנאי שהחפצים יהיו תקינים, האם הגט גט? **סימן קל"ד פת"ש סק"א**
15. **גרש אשתו וחיו לאחר הגירושין**
- א. זוג שהתייחדו לאחר הגירושין ושניהם מודים שלא בא עליה, האם צריכה גט ומדוע?  
**סימן קמ"ט סעיף ב' וב"ש סק"ד**
- ב. התייחד עם משודכת שלו או בא עליה, האם חיישינן לקידושין? **סימן קמ"ט סעיף ב' ברמ"א**
- ג. זוג שקיימו יחסי אישות לאחר הגירושין במקומות נסתרים ולאחר כמה שנים נכנסה האשה להריון מגבר אחר לו היא חפצה להינשא. האם צריכה האשה גט מהגרש שלה? והאם היא מותרת להינשא לשני? והאם הולד כשר לבוא בקהל? **סימן קמ"ט סעיף א'**
16. **מינוי כתיבת הגט וחתימתו**
- א. אמר הבעל אמרו לסופר ויכתוב ולעדים ויחתמו מה דינו ומה טעמו? לכתחילה ובמקום עיגון? **סימן ק"כ סעיף ד' וב"ש סק"ח**
- ב. מה הדין בכתב הבעל בכתב ידו לסופר שיכתוב ולעדים שיחתמו? **סימן ק"כ סעיף ה'**
- ג. אדם הנמצא בכלא במקום מרוחק ומבודד והוא מעוניין למנות סופר ועדים במקום מגורי האשה, כיצד ינהג לכתחילה? **סימן ק"כ באה"ט סק"י ופת"ש סקי"ח**
17. **מגורים לאחר הנישואין**
- א. ישראל או כהן שגרש את אשתו, האם מותר להם לגור יחד באותה חצר או באותו מבוי? **סימן קי"ט סעיף ז'**
- ב. מה הדין בנישאת לאחר או כשגירשה בעלה משום שהיא אסורה לו? **סימן קי"ט סעיף ז' ברמ"א**
- ג. זינתה ולא התגרשה, האם מותרת לדור עמו? ומה הדין בזינתה והתגרשה? ??
18. **חליצה וייבום – הבא את הדין ואת המקור במקרים הבאים:**
- א. גיורת בגיור רפורמי נישאה ליהודי ונולדו לה שני ילדים. לימים היא וכל ילדיה עברו גיור כהלכה, לאחר הגיור נישאה לאבי ילדיה, והתגרשה ממנו. הגרוש (אבי שני הילדים הנ"ל) נישא לאשה אחרת, ונפטר ללא ילדים מהאשה השניה. האם האשה השניה זקוקה לחליצה מאח בעלה? **סימן קנ"ו סעיף ב'**
- ב. אדם שהיה נשוי לאשה ללא ילדים שהלך וחי עם אחותה ונולדו לו ממנה שלושה ילדים. לימים נפטרה אשתו ואחותה אם ילדיו ונשא אשה נוספת ונפטר ללא ילדים ממנה. האם אשה זו צריכה חליצה מאח בעלה? **סימן קנ"ו סעיף ב' בשו"ע ורמ"א**
- ג. בני זוג שנולדו להם תאומים לאחר שבנם הנשוי נהרג לא ילדים. האם אלמנת ההרוג זקוקה לחליצה מאחד התאומים אחי בעלה המנוח? **סימן קנ"ז סעיף א'**
- ד. האם אלמנת אדם שיש לו בן מאשה פנויה קודם נישואין עמה זקוקה לחליצה? **סימן קנ"ו סעיף ט'**

## מבחן אבן העזר – חשוון תשפ"ג

1. **אלמנת עיסה**

משפחה שנתערב בה אחד מהחששות דלהלן: האם האלמנה או בתה, מותרות לכהונה או לישראל! הסבר היטב שיטות הראשונים.

  - א. ספק חלל
  - ב. חלל ודאי
  - ג. ספק ממזר
  - ד. ממזר ודאי **סימן ב' סעיף ה'**
2. **דין כיעור**

א. לאחר שבית הדין קיבל עדות על מעשה כיעור של האשה בהחלטתו האם יפסוק: מצוה לגרש, חייב לגרש, כופין לגרש? **סימן י"א ב"ש סק"ד וסק"ו**

ב. האם מותר לגרש אשה בעל כרחה לאחר מעשה כיעור? **סימן י"א ב"ש סק"ו**

ג. מה הדין כשאחד מעדי הכיעור אינו זוכר את התאריך בו נעשה הכיעור? מה שיטת הרא"ש? **סימן י"א פת"ש סקט"ז**
3. **היתר נישואין**

האם מותרים להינשא זה לזו במקרים דלהלן:

  - א. אדם באשת חמיו, וחמיו באשת חתנו? **סימן ט"ו סעיף כ"ד**
  - ב. קידש אשה בתנאי ולא התקיים התנאי, או שגירש אשתו מחמת קול בעלמא, האם מותר באחותה? **סימן ט"ו סעיף ל"א בשו"ע וסעיף כ"ו ברמ"א וב"ש סקי"ט**
  - ג. נשא אשה בנישואין אזרחיים וגירשה, האם מותר באחותה בחייה? **סימן ט"ו סעיף כ"ו ברמ"א**
4. **היתר עגונה**

האם בית הדין יקבל עדות להתיר אשה מבעלה במקרים דלהלן:

  - א. עד החשוד על העריות. **סימן מ"ב סעיף ה' ח"מ סקי"ד וסקט"ו וב"ש סק"כ**
  - ב. בעלי תשובה? **סימן י"ז סעיף ו'**
  - ג. ישראל או עבד שאמר הרגתיו? **סימן י"ז סעיף ז' ח"מ סקט"ז וב"ש סק"כ**
  - ד. גוי במסל"ת מפי גוי ספק מסל"ת? **סימן י"ז סעיף ט"ז בשו"ע ורמ"א**
5. **ספיקות בקידושין**

א. זרק לה כסף קידושין בתוך ד"א ברשות הרבים, האם מקודשת? ומה הדין בכה"ג בגירושין? **סימן ל' סעיף ה' ב"ש סק"ח, סימן קל"ט סעיף י"ג ב"ש סק"כ וסקכ"ב**

ב. הייתה עומדת ברשות של שניהם וזרק מדעתה? **סימן ל' סעיף ג' ח"מ סק"ג וב"ש סק"ד**

ג. זרק לה קידושין לתוך חיקה ולא לקחה ושתקה? **סימן ל' סעיף ו'**
6. **החזרת נדוניה**

אב שנתן לבתו סך נדוניה ומתה האשה בשנה הראשונה או לאחר כמה שנים מה הדין במקרים דלהלן:

  - א. תובע האב להחזיר את כסף הנדוניה? (הבא לפחות שני מנהגים) **סימן נ"ג סעיף ג' ברמ"א**
  - ב. בהתאם לתשובה אות א', האם יכול האב להוציא צו עיקול נכסים שלא יוכל הבעל למכור מכספי הנדוניה? **סימן נ"ג סעיף ג' ברמ"א**
  - ג. הבעל רוצה לקזז הוצאות מזונה ורפואתה וצדקות ותהילים שנאמרו לרפואתה? **סימן נ"ג סעיף ג' ב"ש סקכ"א**
7. **הסכם קדם נישואין**

זוג הרוצה לחתום על הסכם קדם נישואין הכולל א. סידור עניינים כספיים במקרה שיתגרשו ב. במקרה שאחד הצדדים מעוניין להתגרש השני לא יעכבו יותר מ-90 יום ואם יעכבו ישלם 500 ש"ח עבור כל יום עיכוב.

א. האם יש בעיה הלכתית בחתימה על הסכם זה? **סימן נ' סעיף ו'; סימן צ"ב**

- ב. מהו הזמן הטוב ביותר לחתימת וקנין הסכם ממון, ומדוע? הסבר היטב. **סימן צ"ב סעיפים א', ב' צו עיקול** 8.
- א. בית הדין פסק לחייב את האיש במלוא בכתובה, ומבקשת האשה להוציא צו עיקול לגביית הכתובה, האם בית הדין יאשר זאת ומדוע? **סימן קנ"ד באה"ט סק"א (?)**  
ב. בית הדין חייב את האב בסך 5000 ש"ח עבור מזונות ילדיו בגילאים 15-8-2 כולל מדור והוצאותיו עד הגיעם לגיל 18. האשה מבקשת להוציא צו עיקול על נכסי האב שלא יבזבזם, האם בית הדין יקבל בקשתה? **סימן צ"ג פת"ש סק"א קדימות בגביה** 9.
- א. מי שמת והניח קרקעות וחייב כתובת אשתו, חובות בשטר או בע"פ, חובלמס הקהילה, חוב לרופאיו ותרופות מי קודם בגבייה? **סימן ק"ב סעיף א' באה"ט סק"א ופת"ש סק"א**  
ב. מה קודם בחובות הנ"ל אם הניח מיטלטלין ולא קרקעות? **סימן ק"ב סעיף ב'**  
ג. מה הדין שאחד מבעלי חובות תפס? **סימן ק"ב סעיף ב' בשו"ע ורמ"א** 10.
- איש ואשה שהופיעו בבית הדין, האשה אומרת שאינה מוכנה להתגרש עד שישלם לה את כתובתה, האם טענתה טענה? פרט היטב! **סימן קי"ט סעיף ו' ברמ"א, ח"מ סק"ה וב"ש סק"ו**  
**טעויות בגט** 11.
- מה הדין במקרים דלהלן לכתחילה ובדיעבד?  
א. ש"ן ועי"ן שהיוודין שבצד"ק לא נוגעים בבסיס? **סימן קכ"ו סעיף מ"ז**  
ב. כתב זמן מאוחר? **סימן קכ"ז סעיף ט'**  
ג. שינה מקום העמידה או שם של נהר? **סימן קכ"ח סעיפים א', ד' ברמ"א** 12.
- א. במקום שנפסק "הגט בטל" ומתה האשה מי יורשה? **סימן ק"נ סעיף א' בשו"ע ורמ"א**  
ב. במקום שנפסק "ואם נישאת לא תצא" מה הדין אם נתארסה או נישאת במזיד או התרו בה שלא תינשא ועברה ונישאת? **סימן ק"נ סעיף א' פת"ש סק"א וסק"ב** 13.
- מה הדין בנידונים דלהלן:  
א. האם מותר לסופר או דיין ליטול שכר עבור עשיית הגט? (הסבר היטב שורש המחלוקת ונפק"מ) **סדר הגט סעיף ד' ברמ"א**  
ב. האם יש צורך בסידור גט הרכב מלא של ג' דיינים? פרט! **סדר הגט פת"ש סק"ח**  
ג. גט שנכתב ע"י שני סופרים? **סימן ק"כ סעיף ז' ח"מ סקט"ז, ב"ש סק"ט ובאה"ט סקי"א**  
ד. האם יש צורך לקפל את נייר הגט במסירה לאשה ומדוע? **סדר הגט סעיף פ"ד ברמ"א; סימן קל"ו סעיף א' ברמ"א** 14.
- מה הדין במקרים דלהלן:  
א. האם ניתן לקבוע מקום בלילה? **פירוש סדר חליצה סקט"ו, באה"ט סקי"א, פת"ש סק"ד**  
ב. באלו מקרים צריכה לחזור על כל האחים ומתי לא? **סימן קס"ט סעיף מ"ו; סימן ק"ע סעיף ה'**  
ג. האם היבם צריך לראות את הרוק? **פירוש סדר חליצה סקע"ח ופת"ש סקט"ז; סימן קס"ט ב"ש סקמ"ה**  
ד. כיצד בית הדין בודקין אם החולץ אטר רגל? **סדר חליצה באה"ט סקכ"ז, פת"ש סק"ט** 15.
- מי שמת והניח אשתו מעוברת, האם חייבת יבום או חליצה במקרים דלהלן:

- א. הפילה בחודש השמיני בוודאות? **סימן קנ"ו סעיף ד'**  
ב. נולד חי ומת לאחר כמה שעות? **סימן קנ"ו סעיף ד'**  
ג. אין ידוע לכמה נולד ומת תוך ל' יום או ביום ל' או לאחר ל' יום. **סימן קנ"ו סעיף ד'**  
ד. אומרת האשה שכלו לו חדשיו האם נאמנת? **סימן קנ"ו סעיף ה'**
16. **מקום היבום או החליצה**  
במצות יבום מי נגרר למקום היבום או החליצה, במקרים דלהלן:  
א. מהו הכלל הבסיסי בדין זה? **סימן קס"ו סעיף א'**  
ב. היבם גר בחו"ל והיבמה בארץ ישראל? **סימן קס"ו פת"ש סק"א**  
ג. גרים באותה עיירה או בני עיירות שונים ועבר היבם לגור בעיירה אחרת ולא קבע מקומו במקום החדש? **סימן קס"ו פת"ש סק"ב**
17. **אונס ומפתה**  
א. הנטען על הפנויה, האם יכנוס או לא, ובאיזה אופן מצוה לכנוס? **סימן קע"ז סעיף ה'**  
**בשו"ע ורמ"א**  
ב. הטוענת על אחד שהתחייב לה באתנן האם חייב שבועה? **סימן קע"ז סעיף ה' ברמ"א**  
ג. פנויה שילדה וטוענת מפלוני הוא ותובעת מזונות, האם יכולה לחייבו שבועה? **סימן קע"ז פת"ש סקי"ב**
18. **אסורה לבועל**  
האם האשה אסורה לבועל במקרים דלהלן:  
א. גוי שהתגייר? **סימן קע"ח סעיף י"ט**  
ב. קטן בגיל 10? **סימן קע"ח פת"ש סקל"ב**  
ג. חרש או שוטה? **סימן מ"ד ב"ש סק"ב**, **סימן קע"ח פת"ש סקל"ב**  
ד. בועל שני? **סימן קע"ח באה"ט סק"י**  
ה. אחות אשתו וגירש הבועל את אחותה ומתה? **סימן קע"ח סעיף י"ט ברמ"א**; **סימן ט"ו סעיף כ"ח ברמ"א**

## מבחן אבן העזר – אב תשפ"ג

1. **משפחה שהתערב בה ספק חלל או ודאי חלל**  
א. האם הנשים שנישאו והתאלמנו מותרות לכהן? מה הדין אם נישאת? **סימן ב' סעיף ה'**  
ב. מה הדין כשטוענת ברי שנישאה לכשר? **סימן ב' ב"ש סקי"ג**  
ג. מה הדין לגבי בתה? **סימן ב' סעיף ה' ברמ"א**
2. **אשה שהיה בעלה במדינת הים**  
א. מה דין הולד כשנולד לאחר י"ב חודש? **סימן ד' סעיף י"ד**  
ב. פרט, שניהם מודים, שניהם מכחישים, אחד מודה ואחד מכחיש. **סימן ד' ח"מ סק"ח וב"ש סקט"ז**  
ג. מה הדין כשראו בה דבר מכוער? **סימן ד' סעיף י"ד ברמ"א**
3. **אשת כהן**  
א. אומרת לבעלה נאנסתי האם נאמנת? **סימן ו' סעיף י"ב**  
ב. האם היא מותרת לכהן אחר מות בעלה? **סימן ו' סעיף י"ג**  
ג. נישאת לכהן אחר מה דין הילדים? **סימן ו' סעיף י"ג וב"ש סקכ"ז**  
ד. האם נאמנת לומר שאמרה כן כדי להתגרש? **סימן ו' סעיף י"ג וב"ש סקכ"ו**
4. **קטלנית**  
א. מהו דין קטלנית? מה הטעם? ומה נפ"מ ביניהם לדינא? **סימן ט' סעיף א' וב"ש סק"א וסק"ב**  
ב. הבא שלושה מקרים בהם אין דין קטלנית? **סימן ט' סעיף א' ברמ"א**

- ג. האם נאמר דין זה בגרושה? או באיש שמתו נשיו? **סימן ט' סעיף א' ברמ"א; וסעיף ב' ד. האם יש דין קטלנית ביבמה? סימן ט' באה"ט סק"ב ופת"ש סק"ד**
5. **מעוברת חבירו מינקת חבירו**  
א. מה טעם האיסור? פרט שיטת הרמב"ם. **סימן י"ג סעיף י"א ב"ש סק"ב**  
ב. הבא לפחות חמשה מקרים בהם אין דין מינקת חבירו? פרט ונמק. **סימן י"ג סעיף י"א בשו"ע**  
ג. האם דין זה חל כשהתעברה מגוי או מתרומת זרע? **סימן י"ג פת"ש סקי"ח**  
ד. מעוברת שאמרה מפלוני והכחיש וחזר בו שמחמת בושה הכחיש האם נאמן ומדוע? **סימן י"ג פת"ש סקי"ח**
6. **עד אחד בעגונה**  
א. האם עד אחד נאמן להעיד על הבעל שמת כדי להתירה להינשא, ומדוע? **סימן י"ז סעיף ג' ב"ש סק"י**  
ב. נאמנות זו היא מדאורייתא או מדרבנן? **סימן י"ז פת"ש סקי"ג**  
ג. האם נאמנות זו מהני גם באשה שזינתה? ומדוע? **סימן י"ז פת"ש סקי"ג**  
ד. האם נאמנות זו מהני גם לאחר מותה כדי להתיר את הילדים? ומדוע? **סימן י"ז פת"ש סקי"ג**
7. **שומרת יבם**  
א. שומרת יבם שזינתה האם אסורה ליבם או לבועל? ומה דין הוולד? **סימן קנ"ט סעיף ג' בשו"ע ורמ"א, סימן ז' ח"מ סקכ"ה**  
ב. שומרת יבם מעוברת האם מותר לעשות לה חליצה? **סימן קנ"ט פת"ש סק"ח**  
ג. שומרת יבם שמצאו את היבם הרוג ללא ראש והכירו עדים בסימנים בגופו שאינם מובהקים האם מותרת לשוק ומדוע? **סימן י"ז פת"ש סקצ"ז**
8. **בית דין של שלושה**  
א. האם בעיני בית דין של שלושה להתיר עגונה? **סימן י"ז סעיף ל"ט ח"מ סקע"ח, ב"ש סקכ"ד**  
ב. האם בעיני בית דין של שלושה בבצוע סדור גט וחקירת העדים? **סדר הגט פת"ש סק"ח**
9. **קידושין**  
א. מה הדין קידש אשה בשטר חוב שהיא חייבת לו או בשטר חוב של אחרים? **סימן כ"ח סעיף י"ג ב"ש סקל"ד**  
ב. מה הדין אם קידשה במעמד שלשתן? **סימן כ"ח סעיף י"ג**  
ג. מה הדין קידשה בשכר פעולה שעשה עמה? **סימן כ"ח סעיף ט"ו**  
ד. מה הדין אורח שקידש אשה בחלקו בסעודה? **סימן כ"ח סעיף י"ז ברמ"א וב"ש סקמ"ו**
10. **אונס**  
א. האם יש טענת אונס במקדש על תנאי ונאנס? **סימן ל"ח סעיף א' ח"מ סק"א וב"ש סק"א**  
ב. האם יש טענת אונס במגרש על תנאי ונאנס? **סימן ל"ח סעיף א' ב"ש סק"א**  
ג. מה דין איש או אשה שטוענים שאנסו אותם להינשא? **סימן מ"ב סעיף א'**
11. **עד פסול**  
א. קידש אשה ונמצא עד פסול האם אפשר לסמוך על שאר העדים שבאולם? **סימן מ"ב פת"ש סקי"א**  
ב. האם בקידושין אמרינן עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה? **סימן מ"ב סעיף ב' ברמ"א**  
ג. האם בעדות על אשה שמת בעלה אמרינן עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה? **סימן י"ז פת"ש סק"ב**
12. **נכסי מלוג**  
א. מה דין הבעל בנכסי מלוג של אשתו לגבי גניבה ואבדה ופשיעה? **סימן פ"ה סעיף ב' ב"ש סק"ה**  
ב. האם הבעל יכול למכור קרקע מלוג שלא עושה פירות? **[סימן צ' סעיף י"ג שאינה יכולה למכור קרקע נ"מ כלל]**

- ג. האם צריך הרשאה לדון או לעשות פשרה על נכסי מלוג? **סימן פ"ה סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
- ד. השאילה האשה פרה של נכסי מלוג לאחר ונשאל בעלה עמה? **סימן פ"ה סעיף ה'**
- ה. אשה ששאלה פרה ונישאה ומתה הפרה מי חייב לשלם? **סימן פ"ה ח"מ סקי"ב**
13. **ירושת הבעל**
- א. האם הבעל יורש את אשתו בראוי, בשבח, בחוב שהיה לה ביד אחרים, בחוב לבעלה קודם שנשאה? **סימן צ' סעיף א' ח"מ סק"ח**
- ב. האם יורש שכר פעולה שמגיע לה או נזק שמגיע לה ולא גבתה? חשבון עו"ש? **סימן צ' סעיף א' ח"מ סק"ח ב"ש סק"י**
- ג. האם בעל יורש אשה שגרשה בספק גירושין? בטוען מקח טעות? באשה מורדת? כשהוא מורד? **סימן צ' סעיף ה' בשו"ע ורמ"א**
14. **שבועה**
- א. על מה אלמנה צריכה להישבע בעת שגובה כתובה? ומדוע? **סימן צ"ו סעיף א' בשו"ע**
- ב. מה הדין אם מתה קודם שבועה? **סימן צ"ו סעיף א' בשו"ע**
- ג. מה הדין באלמנה אילמת או שוטה? **סימן צ"ו סעיף א' ברמ"א**
- ד. הבא ארבעה מקרים לפחות שבהם גם גרושה שגובה כתובה צריכה להישבע? **סימן צ"ו סעיפים ז'-י'**
- ה. האם שבועה זו של אלמנה וגרושה צריכה להיות בבית דין? **סימן צ"ו סעיפים י"ט-כ"א**
15. **זמן בגט – מה הדין**
- א. בגט מוקדם, נכתב ביום ונחתם בלילה? **סימן קכ"ז סעיף ב'**
- ב. מהו גט מאוחר ומה דין גט זה? **סימן קכ"ז סעיף ט'**
- ג. גט שלא נמסר ביום הכתיבה? **סימן קכ"ז סעיף ה'**
- ד. גט ישן? **סימן קמ"ח סעיף א'**
16. **גט מעושה**
- א. מה הדין כשנשבע לגרש או קיבל קנין או קנס לגרש? **סימן קל"ד סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
- ב. מה הדין כשאנסו את האב על בנו? **סימן קל"ד סעיף ד' ברמ"א**
- ג. מה הדין אם נתנו לו מעות כדי שיגרש? **סימן קל"ד פת"ש סקי"א בסופו**
- ד. נשבע שלא לגרש וגיירש האם אמרינן כל דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני?
- סימן קל"ד פת"ש סק"ו**
17. **תנאי בגט**
- א. האם כותבים תנאי בגט? מה יעשה בעל שרוצה לעשות תנאי? **סימן קמ"ז סעיף א'**
- ב. מה העצה למי שנחפוץ לצאת לדרך ורוצה לעשות תנאי בגט? **סימן קמ"ז ב"ש סק"א**
- ג. מה דינו של גט שנכתב בו תנאי? **סימן קמ"ז סעיף ב'**
18. **סוטה**
- א. מה דין קטנה שהשיאה אביה וזינתה האם נאסרה לבעלה? **סימן קע"ח סעיף ג'**
- ב. אשת איש שסברה שזה בעלה? **סימן קע"ח סעיף ג' ברמ"א**
- ג. אשת איש שאומרת מותר? **סימן קע"ח סעיף ג' ברמ"א**
- ד. התירוה בית דין להינשא? **סימן י"ז סעיף נ"ח ברמ"א**
- ה. אשת איש שנבעלה ברצון לגוי? **סימן קע"ח ב"ש סק"ד**

## מבחן אבן העזר – אב תשפ"ד

1. **פריה ורביה**
- א. אשה שהתעברה באמבטיה או מתרומת זרע האם קיים האיש מצות פריה ורביה?

- סימן א' ח"מ סק"ח, ב"ש סק"י, ט"ז סק"ח**  
ב. האם נחשב כבנו לגבי ירושה, חיוב מזונות וייחוס כהונה? **סימן ג' סעיף ט' ברמ"א**  
**וח"מ סקי"ג, סימן ד' סעיף כ"ו, סימן ע"א סעיף א'**  
**ממזר** 2.
- א. מה הדין באשת איש שאמרה שהולד לא מבעלה? **סימן ד' סעיף כ"ט** מה הדין בארוסה שטוענת כך? **סימן ד' סעיף כ"ז**  
ב. מה הדין כשאב טוען שזה לא שלו? הבא שלושה מקרים בהם האב לא נאמן? ומדוע?  
**סימן ד' סעיף כ"ט בשו"ע ורמ"א**  
ג. הסבר את הסתירה ברמב"ם שכתב ממזר ודאי ובמקום אחר כתב בחזקת ממזר? **סימן ד' פת"ש סקל"ו**  
ד. בשו"ת רע"א הביא כמה היתרים לממזר הבא לפחות ארבעה מהם? **סימן ד' סעיף כ'**  
**ופת"ש סקכ"ד (?)**  
**אסורה לבעל ולבועל** 3.
- א. אשת ישראל או אשת כהן שנאנסה האם מותרת לבעל ולבועל? **סימן ו' סעיפים י', י"א, באה"ט סקכ"א**  
ב. כשיש עדי כיעור מה דין האישה לבעל ולנטען? מה הדין עבר ונשאה? **סימן י"א סעיף א' בשו"ע ורמ"א**  
ג. מה הדין בעדי כיעור בזה אחר זה? מה דין עד אחד בכיעור? **סימן י"א סעיף א' ברמ"א**  
ד. מה הדין בעדי כיעור שיודעים בוודאות שלא היה טומאה? **סימן י"א ח"מ סק"ג וב"ש סק"ד בסופו**  
**עגונה** 4.
- א. סימנים הוי דאורייתא או דרבנן להתיר אשת איש? הבא סוגיית הגמרא שיטות הראשונים והלכה? הבא הגדרה של סימנים גרועים, סימנים בינוניים וסימנים מובהקים? **סימן י"ז סעיף כ"ד וב"ש סק"ע**  
ב. מה הדין מצאו אדם מת עם פדחת חוטם ופרצוף? מה הדין ניטל אחד מהם ויש סימנים בכליו? **סימן י"ז סעיף כ"ד בשו"ע**  
ג. מה הדין כשיש סימנים בינוניים בגופו וסימנים מובהקים בכליו? **סימן י"ז ב"ש סקס"ט**  
ד. מה הדין בכלים שלא רגילים להשאיל אך נמצאו סמוך אליו ולא על גופו? **סימן י"ז ב"ש סקס"ט בסופו**. כשיש עדי כיעור מה דין האישה לבעל ולנטען? מה הדין עבר ונשאה? **סימן י"א סעיף א' בשו"ע ורמ"א**  
ג. מה הדין בעדי כיעור בזה אחר זה? מה דין עד אחד בכיעור? **סימן י"א סעיף א' ברמ"א**  
ד. מה הדין בעדי כיעור שיודעים בוודאות שלא היה טומאה? **סימן י"א ח"מ סק"ג וב"ש סק"ד בסופו**  
**קידושין בגזל** 5.
- א. מה הדין קידש בגזל או בגניבה? הסבר את דברי השו"ע "ונודע שקנה אותו דבר בייאוש" הבא את הסבר הב"ח, הח"מ ושני הסברים של הנודע ביהודה? **סימן כ"ח סעיף א' ח"מ סק"א ופת"ש סק"ג**  
ב. קידש בדבר גנוב, האם יש הבדל בין גנב מפורסם ללא מפורסם? האם שונה הדין בזה"ז מדין דינא דמלכותא? **סימן כ"ח ב"ש סק"ג**  
ג. האם יש הבדל בין ידעה שזה גזול או לא? האם יש הבדל בדין אם קידשה במעות או בכלים? **סימן כ"ח ב"ש סק"ג, מעות או כלים - ??**  
**שליחות בקידושין** 6.
- א. האם שליח ראשון לקידושין יכול למנות שליח שני ומדוע? **סימן ל"ה סעיף ו' ברמ"א**  
ב. האומר לשליח צא וקדש לי אשה סתם ומת השליח מה דינו של המשלח ומדוע? **סימן ל"ה סעיף י"א**  
ג. האומר לשליח צא וקדש לי אשה פלונית ומת השליח, האם המשלח אסור בקרובותיה ומדוע? **סימן ל"ה סעיף י"א ברמ"א**

7. **חיוב כתובה**  
א. האם האשה יכולה למחול על כתובתה? מה הדין אם מחלה בכתב או בע"פ? **סימן ס"ו סעיף ג' ח"מ סקי"ג וב"ש סק"ט**  
ב. חיוב כתובה דאורייתא או דרבנן? מה הנפ"מ לנוסח הכתובה ולסכום הכתובה? **סימן ס"ו סעיף ו' בשו"ע ורמ"א ח"מ סק"ו וב"ש סקי"ד**  
ג. כתב כתובה בשנת תש"ל בסכום של 50,000 לירות, כמה ישלם בשנת תשפ"ד? **סימן ס"ו ב"ש סק"ט"ו**
8. **מורדת**  
א. מה דין מורדת שאמרה מאיס עלי לגבי חיוב גט, כתובה, מזונות אשה, נכסי מלוג, נכסי צאן ברזל, ומתנות שקבלה מבעלה? **סימן ע"ז סעיף ב' ח"מ סק"ג וב"ש סק"ו**  
ב. מה דין מורדת בעינא ליה ומצערנא ליה לגבי חיוב גט, מזונות אשה, נכסי מלוג, צאן ברזל, ומתנות? **סימן ע"ז סעיפים ב', ג'**  
ג. במורדת האם חל דין חרם רבנו גרשום לשאת אשה שניה? **סימן ע"ז סעיף ב' ברמ"א**  
ד. מורדת שמתה האם בעלה יורשה? **סימן ע"ז סעיף ב' בשו"ע**
9. **נכסי מלוג וצאן ברזל**  
א. הכניסה לו קרקע ובעת הגירושין היו פירות מחוברים, מי מקבל פירות אלו? מה הדין אם תלש הבעל לפני שהבשילו? **סימן פ"ח סעיף ו'**  
ב. הכניסה לו רכב כנכס מלוג או צאן ברזל, הבעל מבקש לתת דמים והיא רוצה הרכב בחזרה, למי שומעים? **סימן פ"ח סעיף ג'**  
ג. מה הדין בבעל או ביורשים שהקדישו נכסי צאן ברזל? **סימן פ"ח סעיף ה' וח"מ סק"ח**  
ד. בעל שהשקיע מכספו בנכסי מלוג של אשתו והתגרשו, האם יקבל את השקעתו בחזרה? האם יש הבדל בין גרשה מדעתו או במורדת? **סימן פ"ח סעיפים ז', ט'**
10. **ערב בכתובה**  
א. מה דין ערב לאשה על כתובתה? מה דין ערב לכלתו? מה הדין כנ"ל בערב קבלן? **סימן ק"ב סעיף ו' בשו"ע ורמ"א**  
ב. מה הדין ערב לחתן על הנדוניא ומדוע? **סימן ק"ב סעיף ו' ברמ"א, ח"מ סקי"ט וב"ש סק"כ**
11. **מזונות אלמנה והבנות**  
א. מי שמת והניח בנים ובנות, איך מחלקים את הירושה ומזון הבנות? פרט, הניח מקרקעי, הניח מטלטלי. **סימן קי"ב סעיפים י"א, י"ב**  
ב. מה הדין היו נכסים מרובים והתמעטו או מועטים והתרבו? **סימן קי"ב סעיפים י"ג, י"ד**  
ג. מה הדין היו נכסים מרובים ויש בעל חוב או כתובת אלמנה או מזונות אלמנה? **סימן קי"ב סעיף ט"ו**
12. **כתיבת הגט**  
א. מה הדין גט שיצאו אותיות מחוץ לשורות ימין ושמאל? מה הדין אות אחת? מה הדין כשנכתב ולא ניתן? **סימן קכ"ה סעיף י"ד בשו"ע ורמ"א, ב"ש סק"א**  
ב. מה הדין גט שהכתב הטשטש? מה הדין גט שרגלי קוף והא נוגעים? **סימן קכ"ה סעיף ט"ו בשו"ע וסעיף ט"ז ברמ"א**  
ג. עד איזה שלב בכתיבת הגט ניתן לתקן את האותיות? **סימן קכ"ה סעיף ט"ז ברמ"א**  
ד. מה הדין גט שנמחק בו אות או תיבה או תלה בין השיטין? **סימן קכ"ה סעיף י"ט**
13. **שמות בגט**  
א. מי שיש לו שתי שמות קבועים או שם אחד עיקרי ושם אחד טפל, מה כותבים בגט? **סימן קכ"ט סעיף א'**  
ב. מה דין כתב בגט שם העיקרי לבד ולא כתב הטפל או להפך? **סימן קכ"ט סעיף א'**  
ג. בעל שיש לו שם במקום הכתיבה ושם אחר במקום הנתינה, איזה מהם יכתבו בגט? **סימן קכ"ט סעיף ד'**  
ד. מומר שהחליף לשם גויים, איזה שם יכתבו בגט? מה הדין אם השתקע ממנו שם

- יהדות? **סימן קכ"ט סעיף ה' וב"ש סק"י**  
ה. מה הדין בגר שכתב שם גיותו? ומאי שנא ממומר? **סימן קכ"ט סעיף ו', וב"ש סק"י**
14. **גט מעושה**  
א. גירש אשתו כדת והתברר שנשבע לאביו ברבים שלא יגרש ללא ידיעתו, מה דין הגט?  
**סימן קל"ד פת"ש סק"ו**  
ב. האם יש דרך הלכתית כשעושים פשר בין בעל ואשה לקנסו אם האשה תרצה להתגרש והוא לא יסכים? **סימן קל"ד פת"ש סק"ט**
15. **שליחות בגט**  
א. האם מינוי שליח קבלה צריך להיות בפני עדים ומדוע? האם שליח קבלה צריך עדים שקיבל הגט? האם השליח יכול להיות עד? מה הדין כשהגט יוצא מתחת ידו? **סימן קמ"א סעיפים ח', ט', י'**  
ב. האם מינוי שליח הולכה צריך עדים או קניין? מה נהגו בזה? מה הדין בשליח הולכה שנתן הגט לאשה בינו לבינה? **סימן קמ"א סעיף י"א בשו"ע ורמ"א, סעיף י"ג בשו"ע ורמ"א**  
ג. מהו שטר הרשאה בגט? האם זה חובה? מה הדין עשו ואבד? האם צריך עדים כשרים? האם צריך קיום? **סימן קמ"א סעיף כ"ד בשו"ע ורמ"א, סעיף כ"ז בשו"ע**
16. **בפני נכתב ובפני נחתם**  
א. שליח שמביא גט ממקום למקום האם צריך לומר בפ"נ ובפ"נ? ומדוע? מה הדין אם יש בידו הרשאה? מה הדין אם השליח הוא הסופר? **סימן קמ"ב סעיף א' בשו"ע ורמ"א ופת"ש סק"ד**  
ב. מה הדין בשליח אילם האם מהני בכתב? מה הדין בסומא? **סימן קמ"ב סעיף י"א, סעיף ז' ברמ"א וב"ש סק"א**  
ג. מה הדין אמר בפני נכתב בלבד? אמר בפני נחתם בלבד? **סימן קמ"ב סעיף ט"ז**  
ד. שנים שהביאו גט, אחד אומר בפני נכתב ואחד אומר בפני נחתם? **סימן קמ"ב סעיף י"ט**
17. **ייבום**  
א. בעל ששימש עם אשתו ומת בו ביום ואשתו התעברה לאחר מותו וילדה, האם פוטר מייבום? **סימן קנ"ו סעיף ד'**  
ב. מה הדין יבמה שנפלה לפני יבם מומר? **סימן קנ"ז סעיף ד'**  
ג. מה הדין נישאת לשתוקי ומת ולא ידוע מי אביו ואם יש לו אחים? **סימן קנ"ז פת"ש סק"י**  
ד. אשת איש שזנתה בעדים ורצון ומת בעלה בלא זרע, האם חייבת בייבום וחליצה ומדוע? **סימן קנ"ו סעיף ט'**
18. **חליצה**  
א. האם מצוות ייבום קודמת לחליצה או מצוות חליצה קודמת לייבום ומדוע? מה הדין אם שניהם רוצים לייבם? **סימן קס"ה סעיף א'**  
ב. מה הדין במקום שא"א לעשות חליצה כגון רגל ימין עקומה האם נתיר ייבום לכתחילה? **סימן קס"ט סעיף ל"ד ופת"ש סקכ"ט**  
ג. יבמה שאינה רוצה לחלוץ ורוצה להישאר עגונה האם שומעים לה ומדוע? האם דינה כמורדת? **סימן קס"ה סעיף ג'**  
ד. קטלנית שמתו שני בעליה האם כופים היבם לחלוץ? **סימן קס"ה פת"ש סק"ה [ועיין גם סימן ט' באה"ט סק"ב, ופת"ש סק"ד]**

## מבחן אבן העזר – חשוון תשפ"ה

1. **פריה ורביה**  
א. קורין לו ממזר ושותק, מה פרטי הדין? **סימן ב' סעיף ד'**

- ב. כהן שנשא חלוצה או ספק חלוצה האם כופין להוציא? **סימן ו' סעיף א'**  
ג. כהן שנשא ספק שבוייה האם כופין להוציא? **סימן ו' באה"ט סק"ד ופת"ש סק"ה**
- 2. איסור זונה לכהן**  
א. הבא על הנדה, האם נעשית זונה ואסורה לכהן, ומדוע? **סימן ו' סעיף ח'**  
ב. הבא על פנויה קדשה האם נעשית זונה ואסורה לכהן? **סימן ו' סעיף ח'**  
ג. הנרבעת לבהמה לרוח או לשד האם נעשית זונה ואסורה לכהן? **סימן ו' סעיף ח' ב"ס סק"ז**  
ד. יבמה שנבעלה לזר האם נעשית זונה ואסורה לכהן ומה דין כשנבעלה לעבד או גוי?  
**סימן ו' סעיף ח'**  
**איסור לבעלה**
- 3.**  
א. קטן בן שמונה שבא על אשת איש, האם נאסרה על בעלה? **סימן כ' סעיף א' ברמ"א**  
ב. פחותה מגיל שלש או גדולה מגיל שלש נשואה שזינתה, האם נאסרה לכהן? **סימן כ' ב"ש סק"ו**  
ג. עברה על "תהרג ואל תעבור", האם נאסרה על בעלה ישראל וכהן? **סימן כ' ב"ש סק"ו וסימן קע"ח פת"ש סק"ח**  
ד. נשים המסוללות האם נאסרה על בעלה כהן? **סימן כ' סעיף ב' וב"ש סק"ז**  
ה. בא על אשת איש באבר מת האם נאסרה על בעלה? **סימן כ' ב"ש סק"ה**
- 4. עגונה**  
א. עד גדול מפי עד קטן שפלוגי מת, מה פרטי הדין? **סימן י"ז סעיף י"ג בשו"ע ורמ"א,**  
**ח"מ סקכ"ה וב"ש סקל"ה**  
ב. עד מפי עבד ושפחה מה דינו? **סימן י"ז סעיף ג'**  
ג. עד מפי עד שנאמן האם נאמן מהתורה, באר הדעות? **סימן י"ז פת"ש סק"ג (רק דעת נר"ב)**
- 5. קידושין**  
א. קידש בכלי או בירק שאינם שוים פרוטה האם מקודשת מהתורה או מדרבנן באר הסברות ופרטי הדין? האם יש נפ"מ היום כשיש אמצעי קירור? **סימן ל"א סעיף ג'**  
ב. אמר לה שמקדשה בפרוטה ובאמת אינו שוה, מה דינה? **סימן ל"א סעיף א'**  
ג. קידש כני"ל סעי' א' ונשאה אחר, האם מותרת לבעלה ומה הדין בהורה לה חכם התר?  
**סימן ל"א סעיף ד' וב"ש סק"י**
- 6. שדכנות**  
א. קבל על עצמו בקנין וקנס, האם יכול לשלם הקנס ולבטל הקנין? **סימן נ' ח"מ סקכ"ב וב"ש סקכ"א**  
ב. ומה הדין באמר "אני מקבל בקנין ובאם שלא אקיים אתן את הקנס". **סימן נ' ח"מ סקכ"ב וב"ש סקכ"א**
- 7. כתובות – הסתלקות מתקנות חז"ל**  
א. איני ניזונת ואיני עושה האם יכולה לחזור בה, הטעמים הדעות וההלכה. ומה הדין באומר איני זנך ואיני נוטל מעשה ידיך? **סימן ס"ט סעיף ד', ח"מ סק"ה וסק"ו וב"ש סק"ג**  
ב. מה הדין באומרת איני נפדית ואיני נותנת פירות. ומה הדין באמר כן הבעל? כני"ל באומרת איני מורישה ואיך קובר. ומה הדין באמר כן הבעל. ומה הדין בכה"ג ברוצה האיש או האשה להפטר מחובת רפואה? **סימן ס"ט סעיף ה' בשו"ע ורמ"א וסימן ע"ח סעיף א'**  
ג. איני ניזונת ואיני עושה האם נפטרת משאר מלאכות כגון טוחנת ומזיגת הכוס והאם במונעת משאר מלאכות יש לה דין מורדת? **סימן פ' ח"מ סקכ"ו וסקכ"ז וב"ש סקכ"א**  
ד. מה הדין במתנה מלכתחילה שלא יהיה חייב בעונתה? **סימן ס"ט סעיף ו'**
- 8. מורדת**  
א. בטענת מאיס עלי ותובעת כתובתה, מה דינה? **סימן ע"ז סעיף ב' בשו"ע ורמ"א**  
ב. מורדת בכמות במקום פעמיים בשבוע מוכנה רק פעם אחת מה דינה? **סימן ע"ז באה"ט סק"ז**  
ג. מורדת מעוברת האם חייב במזונות העובר? **סימן ע"ז סעיף ב' ברמ"א וח"מ סק"א**  
ד. האם נחשבת מורדת כאשר יש לבעל אשה נוספת? **סימן ע"ז סעיף ב' בשו"ע**  
ה. האם מורדת שמחזירה מתנות והבעל תובע את טבעת הקידושין? **סימן ע"ז ח"מ סק"ו**
- 9. כתובות - זכויות אלמנה ויורשים**  
א. האם אלמנה חייבת ליורשים במלאכות כגון טוחנת ומזיגת הכוס? **סימן צ"ה סעיף ג'**  
ב. מה דין מותר בגדי אלמנה? **סימן צ"ה ב"ש סק"ה**  
ג. מה דין מציאת אלמנה, פירותיה, רפואתה, כסותה, מדורה? **סימן צ"ד סעיף א' וסעיף ז'; סימן צ"ה סעיף ד'**
- 10. כתובות – כתובת אלמנה**  
א. תבעה כתובתה בבית דין אך אין ליורשים לשלם לה או שאין רוצים לשלם לה, האם

- הפסידה מזונוותיה? **סימן צ"ג סעיף ה' וב"ש סקי"ג**  
ב. נשבעה על כתובתה בבית דין, האם הפסידה מזונוותיה? **סימן צ"ג סעיף ה' ברמ"א**  
ג. נשתדכה או התארסה לפלוני האם הפסידה מזונוותיה? **סימן צ"ג סעיף ז' וב"ש סקט"ו**  
ד. נפלה לייבום וחלצה האם מקבלת מזונוות אלמנה? **סימן ק"ס ב"ש סק"ד**
- 11. גיטין – שמות גיטין**  
א. כתב שם טפל ואח"כ דמתקרי על שם העיקר, מה דינו? **סימן קכ"ט ב"ש סק"ד**  
ב. מנה שני מקרים בהם חייבים לכתוב שם קיצור בגט? **סימן קכ"ט סעיף ט"ו**  
ג. מתי כותבים דמתקרי ומתי המכונה? **סימן קכ"ט סעיף ה' וסעיף ט"ז**
- 12. גירושין בעל כרחה**  
א. גירשה מדעתה ונמצא פסול בגט, האם יכול לגרשה בעל כרחה? **סימן קי"ט סעיף ו' ברמ"א**  
ב. גרש בגט כשר ויצא קצת לעז על הגט האם ניתן לכופו לגרש שנית? **סימן קנ"ד סעיף כ"א ברמ"א**  
ג. במקרה ויכול לגרשה בעל כרחה מה הדין במגרשה במהיום אם לא מתי תוך שנתיים או בגט מאוחר? **סימן קי"ט פת"ש סק"ד**  
ד. מנה שלשה מקרים בהם ניתן לגרש אשה בעל כרחה? **סימן א' סעיף י' ברמ"א; סימן קט"ו סעיף ד' ברמ"א; סימן קי"ט סעיף ד' ברמ"א [וסימן קי"ט סעיף ו' לשו"ע]**  
ה. גרש בעל כרחה שלא כדין ונשאת מה דינה? **סימן קי"ט סעיף ו' ברמ"א**
- 13. חיוב וכפיית גט**  
א. נדרה שלא תתקשט ושמע ולא הפר לה או קיים לה, האם כופין אותו לגרשה? **סימן ע"ד סעיף ב' וב"ש סק"ה**  
ב. מורדת מאיס עלי האם כופין או מחייבים את הבעל לגרשה. הוכח? **סימן ע"ז ח"מ סק"ה וב"ש סק"ז**  
ג. נשא אשה האסורה לו מדרבנן בשוגג או במזיד האם כופין להוציא? **סימן קנ"ד סעיף כ' וסימן ט"ו פת"ש סק"ח**
- 14. גיטין**  
א. היה הגט יוצא מתחת ידה והיא אומרת שליח נתן לי לגירושין והבעל אומר שנתן לשליח לפקדון בעיר אחת או בשתי ערים, מה דין האשה? **סימן קמ"א סעיף נ"ו וב"ש סקפ"ג**  
ב. אבד הגט ואין עדים שראוהו בידה ובעל ושליח אומרים לגירושין קבלה, מה דינה? **סימן קמ"א סעיף נ"ו**  
ג. ובכה"ג באומרת האשה בפני נתן הבעל את הגט לשליח לגירושין? **סימן קמ"א סעיף נ"ה**
- 15. יבום – פטור מיבום**  
א. השאיר בן גוי או משפחה או יהודי עובד עבודה זרה או ממזר האם פוטר את האשה מחליצה ויבום? **סימן קנ"ו סעיף ב'**  
ב. ומה הדין בבן טריפה או גוסס? **סימן קנ"ו פת"ש סק"ב**  
ג. בא על אשתו ומת ונתעברה לאחר מותו האם הולד פוטר אותה מחליצה ויבום? **סימן קנ"ו סעיף ד'**
- 16. חליצת איטר**  
א. מהו דין שולט בשתי רגליו או היא שולטת בשתי ידיה? ומה דין איטרת יד? **סימן קס"ט סעיף כ"ד**  
ב. איטר ברגלו הדעות וההלכה? **סימן קס"ט סעיף כ"ה**  
ג. חלצה ברגל שמאל ביבם ימני ברגלו, מה הדין. ומה הדין בחלצה בנעל שמאל מרגלו הימנית? **סימן קס"ט סעיף כ"ב**
- 17. תוספת כתובה**  
א. שהה י' שנים וגרשה בעל כרחה, האם מקבלת תוספת כתובה? **סימן קנ"ד ב"ש סק"כ (?)**  
ב. טוענת שאין לו גבורת אנשים והוא מודה ואינו רוצה לגרשה וכופין אותו לגרשה, האם מקבלת תוספת כתובה? **סימן קנ"ד סעיף ז' וב"ש סק"כ**  
ג. ומה הדין באינו מודה אך מגרשה מרצונו האם מקבלת תוספת כתובה? **סימן קנ"ד סעיף ז' וב"ש סק"כ**
- 18. שוטה**  
א. קטנה שנשאת ע"י אביה או ע"י אחיה, שזינתה תחת בעלה האם נאסרה? **סימן קע"ח סעיף ג' בשו"ע וב"ש סק"ג**  
ב. ומה הדין בכה"ג בחרשת או שוטה? **סימן קע"ח פת"ש סק"ז**  
ג. מה הדין סעיף א', ב' לכהן? **סימן קע"ח סעיף ג' בשו"ע וב"ש סק"ג**

## מבחן אבן העזר – ניסון תשפ"ה

1. **סירוס**
  - א. האם יש איסור סירוס על האישה או בהמה? פרט **סימן ה' סעיף י"א**
  - ב. האם מותר לקחת כדורים הפועלים בנפש האדם כדי שלא יזריע? הוכח **סימן ה' סעיף י"ג ברמ"א**
2. **המוציא אשתו מטעם מסוים**
  - א. מי שגירש משום שיצא עליה שם רע האם יכול להחזירה? **סימן י' סעיף ג'** במקרה הנ"ל שאומרת האשה שקר אמרתי או שיצא עליה קול ובית הדין אמרו לו לגרש? **סימן י' פת"ש סק"ג**
  - ב. המוציא את אשתו מפני שנדר או מפני שהיא נדרנית האם יכול להחזיר? **סימן י' סעיפים ג', ז'**
3. **נישואי קרובים**
  - א. האם מותר אדם באשת חמיו או חמיו באשתו? לכתחילה או דיעבד? **סימן ט"ו סעיף כ"ד וב"ש סק"ח**
  - ב. קידש אשה או נשא אשה והלכה למדינת הים, ובא עד אחד או שנים שמתה, ונשא אחותה ואשתו חזרה, האם מותרת לו? והאם מותרות לו קרובות שניה? **סימן ט"ו סעיף כ"ז וב"ש סק"כ**
4. **צילה ויובל נישאו בקיץ נישאו בקיץ תשפ"ב בשמחת תורה תשפ"ג נרצח יובל, אשתו נתעברה מזרעו של יובל שהיה בבנק הזרע, ולאחר עשרה חדשים נולדו תאומים בן ובת, הבא שלש השלכות הלכתיות במקרה זה **סימן א' סעיף ה', סימן ד' סעיף כ"ו, סימן קנ"ו סעיפים א', ב'****
5. **שליחות בקידושין**
  - א. ראובן שקידש אשה והיא ספק מקודשת ושמעון שלח שליח לקדשה וקידשה בקידושין ודאין, למי מקודשת? **סימן ל"ה פת"ש סק"א**
  - ב. האם אב יכול להיות שליח לקידושין עבור בתו הבוגרת? **סימן ל"ו סעיף י' (וסימן ל"ז סעיף ב')**
  - ג. ראובן שמיינה שליח לקדש את פלונית ומת השליח האם מותר בקרובותיה? **סימן ל"ה סעיף י"א**
6. **הכחשות קידושין**
  - א. האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קידשתני האם מותרים בקרובים? מה הדין שהיא אומרת קדשתני בפני פלוני ובאו העדים ואמרו שלא שנתקדשה בפניהם? ומה הדין במקרה שאומרת בפני פלוני והלכו למדינת הים? **סימן מ"ח סעיף א' באה"ט סק"א ופת"ש סק"ב**
  - ב. במקום שמבקשים ממנו לתת גט האם הוא אסור בקרובותיה והיא בקרוביו? **סימן מ"ח סעיף ו'**
7. **פסיקת מעות לחתן**
  - א. קידש אשה פסק האב או האשה מעות לחתנו ואינו משלם ואומר שלא יכנוס עד שיקבל את המעות, האם נקבל טענתו? **סימן נ"ב סעיף א'**
  - ב. במקרה הנ"ל מה הדין כשנשבע לכונסה או בזה"ז או פשט את הרגל? ומה הדין אם נשאה ועתה רוצה לגרשה בע"כ? **סימן נ"ב פת"ש ב'**
8. **טען פתח פתוח**
  - א. טען פתח פתוח מצאתי האם נאמן? והאם מפסידה כתובתה? והאם דין זה תלוי באיזה גיל היא היום? **סימן ס"ח סעיף ז', ח'**
  - ב. אם טוען ראיתיה שזינתה האם נאמן? והאם כופין לגרש? **סימן קט"ו סעיף ז'**
9. **הכנסות לאשה**
  - א. זכתה האשה במפעל הפיס בסך 10 מליון ש"ח האם בעלה זכה בזה? והטעם? **סימן פ"ד סעיף א'**
  - ב. במקרה הנ"ל אמר צאי מעשה ידיך או אמרה איני ניוזנת וכו' האם ישתנה הדין מסעיף א'? **סימן פ"ד ח"מ סק"ב**
10. **מכירה או מחילת הכתובה**
  - א. מכרה או מחלה על כתובתה, האם הפסידה גם תנאי כתובה או נדוניה? **סימן ק"ה סעיף ד'**
  - ב. מכרה כתובתה ומחלה או שטענה שנפרעה האם נאמנת? **סימן ק"ה סעיף ה' (?!)**
11. **טעות בגט**
  - א. כאשר נוצר דיבוק בין אותיות הגט האם מותר להפרידם? **סימן קכ"ה סעיף ו' בשו"ע**

- ורמ"א**  
ב. האם יש חובה לשרטט את הגט? ובמקרה ויצא אות או מילה מחוץ לשיטה? **סימן**  
**קכ"ה סעיף י' ופת"ש סק"ד**  
ג. אשה הבאה עם גט והוא קרוע או מטושטש או מחוק, האם ניתן לסמוך עליו? **סימן**  
**קכ"ה סעיפים ט"ו, כ'**
12. **שמות גיטין**  
א. האם יש צורך לכתוב קיצורי שמות, ומאי נפק"מ? **סימן קכ"ט סעיף ט"ו וב"ש**  
**סקכ"ח**  
ב. מי שהיה חולה והוסיפו לו שם, כיצד יכתבו את שמותיו בגט? **סימן קכ"ט סעיף י"ח**  
ג. מתי כותבים בשמות בסיום השם באות א או ה, ומה הדין בכתב להיפך? והיכא שהוא חותם הפוך ממה שצריך לכתוב, איך כותבין? **סימן קכ"ט סעיף ל"ד וב"ש סק"נ**
13. **ביטול גט**  
א. גרוש שבא לבית הדין לאחר שבוע שמסר את הגט כתיקנו, וטען כי בין הציווי למסירה הקדיש את הדיו והקולמוס לשמים והביא שני עדים כשרים והעידו כן, האם יש צורך ליתן גט חדש? **סימן ק"כ פת"ש סק"א: אם הקדיש לפני כתיבת הגט – צריך חדש, אחרי כתיבת הגט – הגט כשר**  
ב. ראובן גר בחו"ל ושלח גט לארץ כדן, ולאחר מסירת הגט לאשה, הביא שני עדים שעשה תנאי בגט ואם לא תקיים האשה את התנאי הגט בטל, מה יפסקו בית הדין? **סימן קל"ד פת"ש סק"א**
14. **יחוד לאחר גירושין**  
א. גירש את אשתו ולאחר מכן בא עליה או נתייחד עמה האם צריכה לקבל גט נוסף במקרים דלהלן: שנישאת לאחר ונתאלמנה, כשהוא כהן, שגירשה משום זנות, נתן לה מעות, כשיש לו אשה, כשהיא נדה? **סימן קמ"ט סעיף א' באה"ט סק"א ופת"ש סק"ב**  
ב. התייחד או שבא על משודכתו האם צריכה גט? **סימן קמ"ט סעיף ב' ברמ"א**
15. **ביטול שליחות בגט**  
א. שליח של גט שביטל את שליחותו ואח"כ חזר בו האם יכול ליתן גט? ומה הדין כאשר אנסוהו ליתן את הגט? **סדר הגט פת"ש סקמ"ג**  
ב. שליח או בעל שגילה דעתו שחוזר בו האם הגט בטל? והאם יש הבדל אם גילה דעתו בנחת או בכעס? **סימן קמ"א סעיף ס"ב וסדר הגט פת"ש סקמ"ג**
16. **חליצה**  
א. אדם שבא על אשה או על א"א ונולד ילד וטוען שהוא ממנו, האם פוטרו מחליצה או יבום? **סימן קנ"ו סעיף ט'**  
ב. האם האשה נאמנת שכלו לו חדשיו או שיש תרי ותרי או קול שלא חי ל' יום האם מותרת להינשא או בנשאת לאחר, מה דינה? **סימן קנ"ו סעיף ה'**
17. **יבום**  
הזקוקה ליבום, ואמרה שרוצה לינשא או שהתקדשה או נישאה לאחר, מה דינה לכתחילה ובדיעבד? פרט היטב **סימן קנ"ט סעיפים א', ב'**
18. **קינוי וסתירה**  
א. קינו לה בית הדין או שליח בית דין, והבעל נמצא בעיר או לא נמצא בעיר האם חשיב קינוי? **סימן קע"ח פת"ש סקכ"ו**  
ב. קינא לה משנים ונסתרה עם אחד או קינא לה משלשה או מקטן או מבהמה האם הוי קינוי? **סימן קע"ח סעיף ב'**

## מבחן אבן העזר – אב תשפ"ה

1. **דיני אישה שוטה**  
א. האם אדם החפץ לגרש את אשתו ה'שוטה' – חייב במזונותיה? והאם הוא יוכל לשאת אישה שניה במקרה זה? **סימן קי"ט סעיף ו' בשו"ע ורמ"א**  
ב. מה דין אישה שוטה שאמרה 'מת בעלי' ? **סימן י"ז סעיף מ"ג בשו"ע ורמ"א** ומה יהא הדין אם אדם שמע מאישה שוטה על מות הבעל? **סימן י"ז סעיף י"ג**
2. **אסופי ושתוקי**  
א. הבא שני נימוקים הלכתיים המבדילים בין דין אסופי לדין שתוקי, וציין מהי הנ"מ בין אלו? **סימן י"ז פת"ש סקמ"א**  
ב. מה דין הולד מאשת איש שזינתה תחת בעלה? **סימן ד' סעיף כ"ט** ומה דין הולד מפנויה שזינתה? **סימן ד' סעיף כ"ו**
3. **נאמנות האב**  
א. הבא חמישה מקרים או דינים בהם האב לא נאמן מדין 'יכיר' ? פרט ונמק. **סימן ד'**

- פת"ש סקל"ז וסעיף ל' ביש לו בני בנים**
4. ב. באלו מקרים מצינו דין 'יכיר' גם באשה ומדוע? **סימן ד' סעיף ל"ה (וסעיף כ"ו-כ"ט) עגונה**
- א. עד אחד נאמן בעדות אשה – האם מדאורייתא או מדרבנן? **סימן י"ז פת"ש סק"ג**  
ב. האם אומרים בעדות אשה 'עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה' ? **סימן י"ז פת"ש סק"כ**
5. ג. האם היתר עגונה מחייב בית דין של שלושה? **סימן י"ז סעיף ל"ט בח"מ וב"ש חרם דרבינו גרשום**
- א. הבא ארבעה דוגמאות מהשו"ע ונו"כ בהם רואים שישנה השפעה של חדר"ג על ההלכה כפי שהיא, מעבר לעצם הדין של האיסור לשאת שתי נשים? **סימן ע"ז סעיף ב' ברמ"א**,  
**סימן קט"ו סעיף ד' ברמ"א**, **סימן קע"ח סעיף ט' ברמ"א**, **סימן קנ"ט סעיף ה' ברמ"א**  
ב. האם יש חדר"ג בארוסה, בעוברת על דת, במקום מצווה ? **סימן א' סעיף י' ברמ"א**,  
**סימן קט"ו סעיף ד' ברמ"א**
6. **קידושי ספק וגירושי ספק**
- א. מה דינה של אשה שהתקדשה 'קידושי ספק' ? מה הדין כאשר הלכה והתקדשה לאחר ? ומה דין הולד מהשני ? **סימן ל"א סעיף ד'**  
ב. מה דינה של אשה שהתגרשה ב'ספק גירושין' ומה דין הולד אם הלכה ונישאת לאחר ?  
**סימן ק"נ סעיף ב'**
7. ג. מה יהא הדין ב'תרי ותרי' בקידושין ? **סימן מ"ז סעיף א'**
- שליחות בקידושין**
- א. מה דין איש ששלח שליח לקדש לו אשה אך השליח שלח שליח אחר לקדשה לעצמו ?  
**סימן ל"ה פת"ש סק"ט**  
ב. מה יהא הדין אם השליח אמר בשעת קידושין "הרי את מקודשת ליי" ולאחר מכן תיקנהו העדים וחזר בו ? פרק ונמק. ציין איזה כלל ניתן להוכיח מדין זה ? **סימן ל"ה סעיף ט'**
8. **עדות קידושין**
- א. האם צריך וראוי להקפיד על יחוד עדים בקידושין ? **סימן מ"ב פת"ש סק"א**  
ב. האם קידושין מתקיימים בעדות ידיעה ללא ראיה ? התייחס למקרים הבאים : כלה שפניה היו מכוסות בשעת הקידושין ורק אחר שהלכה גילו העדים את פניה **סימן ל"א פת"ש סק"ה** דין 'הן הן עידי ייחוד' **סימן קמ"ט סעיף א' וב'**, עדים שלא ראו את רגע נתינת הטבעת **סימן מ"ב סעיף ד' בשו"ע ורמ"א**
9. **כתובה**
- א. האם ובאיזה אופן יש להתיר לחותן להתייחד עם כלתו ללא שטר כתובה ? **סימן ס"ו סעיף א' בשו"ע ורמ"א**  
ב. מהו שיעור הכתובה בבעולת עצמו ובאנוסה ? **סימן ס"ו פת"ש סק"ה**  
ג. האם מועיל תנאי לפיו לא יתחייב הבעל בשאר, כסות, עונה ועיקר כתובה ? **סימן ס"ט סעיף ו'**
10. **מורדת**
- א. מה דין כתובה, תוספת כתובה, נכסי מלוג ונכסי צאן ברזל – במורדת 'מאיס עלי' ובמורדת 'בעינא ליה ומצערנא ליה' ? **סימן ע"ז סעיף ב'-ג' בשו"ע ורמ"א**  
ב. מה דין ירושת הבעל בבי' סוגי המורדת הנ"ל והאם חייב הבעל בקבורתן ? **סימן ע"ז סעיפים ב'-ג' בשו"ע ורמ"א**
11. **'איני ניזונת ואיני עושה'**
- א. מה דין אשה האומרת לבעלה 'איני עושה ואוכלת' ? הבא את כלל פרטי הדין הנדרשים.  
**סימן פ' סעיף ט"ו בשו"ע ורמ"א**  
ב. ציין ארבעה הבדלים הלכתיים – מהשו"ע ונו"כ – בין דין אשה רגילה לבין דין אשה האומרת 'איני ניזונת ואיני עושה' ? **סימן פ' סעיף ט"ו ברמ"א וב"ש סקכ"א**
12. **ירושת הבעל**
- א. נשא אדם אשה האסורה עליו באיסור 'לאו' – האם יורשה ? **סימן צ' סעיף ג'** ומה דין ירושת הבעל כשנשא אשה האסורה עליו באיסור 'שניות לעריות' **סימן קט"ז סעיף ד'**
- שדינה כחייבי לאוין**
- ב. אדם נשא אשה חולה הנוטה למות וימים ספורים לאחר מכן נפטרה לבית עולמה. האם בעלה יורשה בכה"ג ? **סימן ס"א סעיף א' ברמ"א**
13. **גיטין**
- א. ציין שתי דוגמאות בהן חל על הבעל דין – מותר, מצוה, חובה, כפיה – לגרש את אשתו.  
**סימן קי"ט סעיפים ד', ו', סימן קנ"ד סעיף א'**  
ב. האם ניתן להתלות ולעכב את סידור הגט עד תשלום הכתובה ? פרט ונמק. **סימן קי"ט סעיף ו' ח"מ סק"ה וב"ש סק"ו**  
ג. האם מועיל להקנות לאשה את הגט בדרכי הקניינים או שצריכים דווקא נתינה לידה ?

- והאם צריך להקפיד שכל הגט יהיה בידה ? **סימן קל"ט פת"ש סק"ד**; **סימן קל"ט סעיף י"ד וכל סימן קל"ט**
- 14. מודעה ותנאי בגט**  
א. מה הדין כאשר בעל מסר 'מודעה', מסר את הגט, ואחר כך ביטל את המודעה מרצונו ? פרט ובאר את פרטי הדין **סימן קל"ד סעיף י'**  
ב. מה דין בעל שנתן גט לאשתו ואמר לה 'הרי את מותרת לכל אדם על מנת שלא תינשאי לפלוני' ? פרט ונמק. **סימן קמ"ג סעיפים ט"ז, כ"ב**
- 15. שמות גיטין**  
א. מה דין עד שטעה בחתימתו בגט וכתב שם אחר לאביו ? **סימן קכ"ט סעיף י'**  
ב. מה דין גט שנכתב ונמסר לאשה ונמצא שבשם אבי האשה נכתב שם אחר ? באר ופרט. **סימן קכ"ט פת"ש סקכ"א**
- 16. בפני נכתב ובפני נחתם**  
א. מה דין גט שליחות שלא אמר השליח "בפני נכתב ובפני נחתם" ? לאחר ערעור הבעל – מה דין האשה ומה דין הולד אם נישאת לאחר ? **סימן קמ"ב ב"ש סק"ה (?)**  
ב. מה דין שליח שהביא גט וכתב "בפני נכתב ונחתם", לעניין תוספת כתובה ? **סימן קמ"ב ב"ש סק"ב**  
ג. האם בגט 'נחפז ללכת' (בו הבעל נחפז ללכת, מצווה על גט שליחות והולך למקומו והסופר והעדים עושים כציוויו) ישנה חובה לומר 'בפני נכתב ובפני נחתם' ? ??
- 17. יבום**  
א. מה דין אשה שנפלה לפני 'יבם מומר' ? ומה התקנה ? **סימן קנ"ז סעיף ד'**  
ב. מה דין הולד ביבמה שנתקדשה לזר או שזינתה ? והאם נאסרה ליבם או לבועל ? **סימן קנ"ט סעיפים א', ג'**  
ג. שמעה שמת בעלה והתייבמה בטעות ובא בעלה – האם צריכה גט מהיבם ? והאם בכה"ג מותרת לחזור לבעלה ? **סימן קנ"ט סעיף ד'**
- 18. חליצה**  
א. האם יש מצוות חליצה באופן שהאשה איננה רוצה כלל להינשא ? **סימן קס"ה סעיף ג'**  
ב. אדם נפטר ללא זרע והשאיר אחריו שני אחים. הגדול נשוי והצעיר רווק. איזו חליצה עדיפה ? והאם דין זה תלוי בחדר"ג ? **סימן קס"א ב"ש סק"ז**  
ג. מה דין חליצת נידה ומה דין חליצה בתוך ג' חודשים – לכתחילה ובדיעבד ? **סימן קס"ד סעיפים א', ד'**